

М. Маҳмудов   С. Хоркашев

**ФЕҲРИСТИ АДАБИЁТИ
ШЕВАШИНОСӢ**

Душанбе - 2010

U. Mahmudov
"Fehristane adabiyot"
sherochirosiy

Dushanbe - 2010

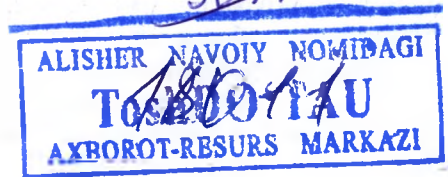
2014

ректор

Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон
Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон
ба номи Садриддин Айни

Кафедраи забони тоҷикӣ

ФЕҲРИСТИ АДАБИЁТИ
ШЕВАШИНОСӢ

Душанбе – 2010

Ба ифтихори 20-солагии истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 80-солагии ДДОТ ба номи Садриддин Айнӣ

Бо қарори Шӯрои таъбу нашри ДДОТ ба номи Садриддин Айнӣ ба чоп тавсия шуд. Қарори № № 10 аз 22.12.2009

**Феҳристи адабиёти шевашиносӣ.
Маҳмудов М., Хоркашев С.**

Таҳти назари дорандаи Ҷоизаи давлатии ба номи Абуалӣ ибни Сино, «Ҷоизаи Мавлавӣ»-и Бунёди байналмилалӣ забони тоҷикии форсӣ, Корманди шоистаи Тоҷикистон, профессор Ғ. Ҷураев

Мухаррир: дотсент Алиев О.

Муқарризон: Абдурахимов Ф.И. ва Мирзоев С

Ҳуруфчин: Манижаи Сахидод.

Ин феҳрист номгӯи асару мақолаҳои ба омӯзиши лаҳҷаҳои забони тоҷикӣ марбутро дар бар мегирад, ки дар шакли асарҳои тадқиқотӣ, монография, луғатнома, фишурдаи номзадҳои докторӣ, тезиси маъруза ва мақолаҳо чоп шудаанд. Ҳамчунин, то ҳадди имкон, осори илмӣ ба лаҳҷаҳои Эронӣ Афғонистон вобаста ҳам гирд омадааст.

Асар барои мутахассисони шевашинос, унвонҷӯён, донишҷӯён ва ҳаводорони ин соҳа бахшида шудааст, ки умед дорем дар ҳалли мушкилоти онҳо кӯмак мерасонад.

Пешгуфтор

Дар барномаи таълими донишҷӯёни факултаҳои филологияи мактабҳои олии ҷумҳурӣ фанни лаҳҷашиносӣ шомил бошад ҳам, то имрӯз феҳристи мукаммали асарҳои шевашиносӣ тартиб дода нашудааст, ҳол он ки шогирдон дар шуруи таълими фанни мазкур бояд бо таърихи тадқиқи лаҳҷаҳои забони тоҷикӣ шиносо гарданд. Ҳамин заруратро ба назар гирифта кафедра лозим донист, ки китобномаи (библиографияи) асарҳои лаҳҷашиносиро тартиб диҳад.

Беш аз сад сол аст, ки лаҳҷаю шеваҳои забони тоҷикӣ тадқиқ мешаванд ва роҷеъ ба масоили назариявӣ, сарфу наҳв, лексика, фонетика, таърих, лугати шеваҳо асару мақолаҳои бисёре дар шакли асари тадқиқотӣ, монография, лугатнома, фишурдаи рисолаҳои номзадию докторӣ, тезиси маъруза ва мақолаҳо ҷоп шудаанд. Дар ин бобат саҳми олимони соҳа бузург аст, ки онҳоро ба ду қисм ҷудо кардан мумкин аст:

А. Забоншиносони рус: В. И. Абаев, Н. С. Аделунг, М. С. Андреев, Р. А. Арендаренко, А. А. Семёнов, В. С. Соколова, А. Н. Писарчик, Т. Н. Пахалина, Е. М. Пешерова, Л. В. Успенская, В. С. Расторгуева, А. З. Розенфелд, А. Л. Хромов, И. М. Оранский, Р. Л. Неменова, М. Н. Боголюбов, Д. И. Эделман, Ю. И. Богорад, А. Н. Болдирев, Н. А. Кисляков, С. И. Климитский, П. Е. Кузнетсов, В. В. Григорев, А. Л. Грюнберг, В. А. Ефимов, С. Ю. Иванова, И. И. Зарубин, А. П. Калпаков, Б. А. Осимова, А. А. Керимова ва ғайра.

Б. Забоншиносони тоҷик: Л. Бузургзода, О. Ҷалолов, Б. Н. Ниёзмухаммадов, Т. Зеҳнӣ, Н. Беҳбудӣ, М. Эшнӣёзов, Р. Ғаффоров, Ғ. Ҷӯраев, Х. Ҳамроқулов, С. Атобуллоев, М. Маҳмудов, Ҷ. Мурувватов, М. Маҳадов, Б. Бердиев, У. Обидов, А. Ҳақбердиев, Ҳ. Бурҳонова, Х. Вазирова, З. Зайниддинова, А. Зоҳидов, Ш. Исмоилов, М. Кабиrow, В. Қосимов, Т. Мақсудов, Г. Набиева, Ҷ. Раҳматуллоев, Б. Саъдуллоев, С. Хоркашев ва ғайра.

Ин аввалин китобномаест, ки дар он ба таври нисбатан мукамал осори марбут ба шевашиносӣ гирдоварӣ шудааст. Библиография асару мақолаҳои илмӣ аз нимаи дуҷуми асри

ХІХ то имрӯз таълифшударо фаро мегирад, ки дар Тоҷикистон ва ҷумҳуриҳои собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ ва берун аз он ҷоп шудаанд. Ҳамчунин, баъзе асару мақолаҳои илмӣ марбут ба лаҳҷашиносии муҳаққиқони эронӣ, ки дастраси мо аст, ҷо дода шудааст.

Дар ин қор мақолаҳо ва асарҳои илмӣ тадқиқоти ба забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва ўзбекӣ таълифшуда, ки ба шеваҳои тоҷикӣ-форсӣ марбутанд, оварда шудаанд. Агар асар ба ҳуруфоти арабиасос ҷоп шуда бошад, ба хати имрӯзаи тоҷикӣ дода мешавад.

Барои қушода додани моҳияти баъзе асару мақолаҳо шарҳи муҳтасари онҳо ба таври хулоса дода мешавад. Ҳамчунин қушиш шудааст, ки то ҳадди имкон тақризҳое, ки доир ба ин ё он асар навишта шудаанд, баъд аз асар ҷой гиранд.

Ҳангоми тартиб додани китобнома маводи каталогҳои Китобхонаи марказии Академияи илмҳои ҶТ, Китобхонаи миллии ба номи А.Фирдавсӣ, Китобхонаи Институти забон ва адабиёти ба номи А.Рӯдакӣ, Китобхонаи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ, Китобхонаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон истифода бурда шуд.

Дар китобнома дар навишти сарчашмаҳое, ки ба забони русӣ ба таъъ расидаанд, имлои забони русӣ, вале дар сарчашмаҳое, ки ба забони тоҷикӣ таълиф гардидаанд, имлои ҷорӣ забони тоҷикӣ риоя шудааст.

Азбаски ин китобнома бори нахуст тартиб дода мешавад, шояд аз баъзе норасоӣҳо озод набошад. Аз ин рӯ, аз аҳли таҳқиқ эҳтиромона хоҳиш мешавад, ки фикру мулоҳизаҳои шонро бо нишони ДДОТ ба номи Садриддин Айнӣ, кафедраи забони тоҷикӣ ирсол намојанд, то имкон бошад, ки дар ҷопи оянда бо сифати хубтаре нашр шавад.

Абаев В. И. Таджикское «olufta» // Иранская филология. (Материалы V Всесоюзной межвуз. науч. конференции по иранской филологии, состоявшейся в г. Душанбе, 25-27 апреля 1966 г.) - №1. - Душанбе, 1970, саҳ. 5-8.

Абдуллозода Р. Ибораҳои халқӣ (Дар асоси маводи лаҳҷаи Ҷӯротеппа). Дар зери таҳрири номзадҳои илми филология Абдурахимов С. ва Маҳмудов М. - Душанбе: Дониш, 1974, 204 саҳ. Тақризҳо: Аҳадов Ҳ. Хизмати нек. «Маориф ва маданият». 1976, 12 июл; Хушенова С. В. Тысяча семьсот уратюбинских оборотов речи // Известия АН Тадж.ССР. Отд. общ. наук. №4 (90), 1977; Островский Б. Я. Рж. «Общественные науки в СССР». Серия 6. «Языкознание». - М., 1975, №4, саҳ. 279-280.

Аделунг Н. С. Бричмуллинский диалект таджикского языка. Автореф. канд. дисс. - Сталинабад, 1953.

Аделунг Н. С. Некоторые особенности баксунского говора таджикского языка // Известия АН Узб.ССР. Отд. общ. наук. 1956, №5. саҳ. 65-72.

Аделунг Н. С. Фонетический строй багустангского языка // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук. - Душанбе, 1959, №1 (19), саҳ. 35-44.

Алимджанов Б. Особенности лексики Ленинабадского языка. Автореф. канд. дисс. - М.: МГУ, 1956.

Андреев М.С. Краткие сведения об этнографической экспедиции, предпринятой летом 1924г. к горным таджикам Матчи, Каратегина, Гиссарского края и Ягноба // Изв. ТОР-ГО, т.15. - Ташкент, 1924. (Дар он маводи лаҳҷаҳои гуногун ва намунаи матнҳо оварда шудаанд).

Андреев М. С. По этнографии таджиков. (Некоторые сведения) // Сб. «Таджикистан». - Ташкент, 1925, саҳ. 151-177. (Доир ба лаҳҷаҳои мухталиф дода мешавад).

Андреев М. С. Из материалов по мифологии таджиков // Сб. «По Таджикистану». Отчет экспедиции 1925г., вып.1. - Ташкент, 1927.

Андреев М. С. Краткий обзор некоторых особенностей таджикских говоров (материалы). - Сталинабад-Ташкент. 1930.

Андреев М. С. О таджикском языке настоящего времени

//Материалы по истории таджиков и Таджикистана. - Сталинабад, 1945, саҳ.56-70.

Андреев М. С. Таджики долины Хуф (верховья Аму-Дарья). - Сталинабад, вып. 1, 1953; вып. 2, 1958. Маводи лаҳҷаҳои води Хуф зикр шудааст.

Аниго Алдоғӣ. Вижагиҳои феъл дар ғӯйиши сабзавории забони форсӣ // Паёми донишгоҳи миллии Тоҷикистон. №2(48)- Душанб: Сино, саҳ. 59-62.

Арендаренко Р. А. Дарваз и Каратегин (Этнографический очерк) // Военный сборник, 1853, №11, саҳ.140-159; №12, саҳ.303-319; Досуги в Туркестане, СПб, 1889, саҳ.437-479. Истилоҳоти хоҷагии қишлоқ, хонасозӣ, сарулибос, маросимҳои ғӯй ва таваллуд, топонимҳои оварда шудааст.

Атобуллоев С. Забони макони Рӯдакӣ//«Маориф ва маданият», 1968, 22 октябр.

Атобуллоев С. Нақши забони суғдӣ//«Маориф ва маданият», 1969, 19 ноябр.

Атобуллоев С. Материалҳои аз луғати шеваи диёри Рӯдакӣ // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷилди 1. –Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.145-170.

Атобуллоев С. Пайвандакҳои // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ. (Прспект). –Душанбе: Дониш, 1973, саҳ. 84-86.

Атобуллоев С. Пайвандакҳои // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ/. ҷилди 2. –Душанбе: Дониш, 1984, саҳ.93-106.

Атобуллоев С. Пайвандакҳои // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ. ҷилди 4 –Душанбе: Дониш, 1984.

Ахмедова У. Глагольные формы «истодан» в говорах таджикского языка // Известия АН Тадж.ССР. Отд. общ. наук. – Душанбе, 1959, №1 (19), стр.15-33.

Ахмадова Ҷ. Шаклҳои феълӣ бо ёридиҳандаи «истодан» дар шеваҳои // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. 1959, №1 (19), саҳ. 15-33.

Бабаев А. С. Основные различия между туземно -(бух.)-еврейским и таджикским языками // Сборник трудов узбекского НИИ культурного строительства, т.1, вып.2. -Ташкент, 1939.

Барномаи шевашиносии тоҷик (барои донишгоҳҳои омӯз-

горӣ). Мураттиб: профессор Исмоилов Ш. –Душанбе, 2001.

Барномаи таҷрибаи шевашиноса (барои факултаҳои филологияи мактабҳои олии). Мураттиб: профессор Исмоилов Ш. –Душанбе, 2005.

Бартолд В. В. Таджики. Исторический очерк//Сб. статей «Таджикистан». Ташкент, 1925.

Бартолд В. В. Таджики. Соч., т.2, ч.1. –М., 1963.

Бегбудӣ М. Говор самаркандских таджиков. Автореферат канд. дисс. –М., 1956.

Бегбудӣ М. Краткие сведения о синтаксисе самаркандского говора таджикского языка//Известия АН Тадж.ССР. Отд. общ.наук. –Душанбе, 1961, №3 (26), саҳ.3-20.

Бегбудӣ М. Омӯхтани забони адаби дар шароити лаҳҷа // Мактаби советӣ, 1962, №1, саҳ.8-18.

Бердиев Б. Пешоянд ва пасояндҳо дар шеваи Ромит // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик. Ҷ.1. –Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.64-98.

Бердиев Б. Баъзе қайдҳо доир ба лексикаи шеваҳои Ромит // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик. Ҷ.1. –Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.171-178.

Бердиев Б., Ҳақбердиев А. Луғат ва топонимикаи Ванчу Дарвоз // Маориф ва маданият. 1972, 18 апрел.

Бердиев Б. Баъзе хусусиятҳои луғавии шеваи Ромит // Тезиси докладов Республиканской конференции молодых учёных и специалистов Таджикской ССР (секция языка и литературы). –Душанбе: Дониш, 1974, саҳ.15-16.

Бердиев Б. Воситаҳои чамбандии исм дар лаҳҷаҳои Ромит // Забоншиносии тоҷик. –Душанбе: Дониш, 1977, саҳ. 148-154.

Бердиев Б. Роль изучения топонимики в диалектологических исследованиях. Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка // Тезисы докладов и сообщений. – М., 1979, стр. 89.

Бердиев Б. Рамитские говоры таджикского языка. Автореф. канд. дисс. –Душанбе, 1979.

Бердиев Б. Баъзе хусусиятҳои феъл дар лаҳҷаҳои Ромит // Забоншиносии тоҷик. –Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 157-169.

Бобоев А. Дар дуқонҳои китоб (тақриз ба чилдҳои 2-юм ва 3-юми «Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ» – Душанбе: Дониш, 1979) // Маориф ва маданият, 1979, 30 декабр.

Бобомуродова М. Маълумоти мухтасар дар бораи манбаҳои лексикаи ороишӣ-зиннатии занон. Маҷмуаи илмию методӣ (Силсилаи маводи филологӣ доир ба назария ва таълими забони тоҷикӣ). – Душанбе: Матбааи ДДОТ ба номи Садриддин Айни. 2009, саҳ. 143-152.

Бобомуродова М. Намунаи мавод барои таҳқиқи истилоҳоти ороишии занон дар лаҳҷаи Панҷакент. Маҷмуаи илмию методӣ (Силсилаи маводи филологӣ доир ба назария ва таълими забони тоҷикӣ). – Душанбе: Матбааи ДДОТ ба номи Садриддин Айни. 2009, саҳ. 152-154.

Боголюбов М.Н. Рецензия на кн. (Расторгуева В.С. Очерки то таджикской диалектологии. Вып.1. Варзобский говор таджикского языка. -М., 1952) // Советская книга, 1953, №5, стр. 113-117.

Боголюбов М. Н. Ягнобо-согдийское диалектологические отношения // Вестник ЛГУ, №8, серия истории, языка и литературы. –Л., 1956.

Боголюбов М. Н. Предложения с архаичным причастием в говорах таджикского языка // Учёные записки Ленинградского ун-та им. А.Жданова, №306. Серия востоковедческих наук. Вып. 16, 1962, стр. 3-6.

Богорад Ю. И. Новые сведения по фонетике иранских языков. Юго-восточные говоры таджикского языка // Труды Ин-та языкознания АН СССР, т.1. –М., 1952, стр. 154-172.

Богорад Ю. И. Рогские говоры таджикского языка. Автореф. канд. дисс. –Л., 1953.

Богорад Ю. И. Рогские говоры таджикского языка // Труды Ин-та языкознания АН СССР, т.6. –М., 1956. стр. 133-195.

Богорад Ю. И. Рогские говоры таджикского языка // Иранский сборник. –М., 1963. стр. 44-59.

Богорад Ю. И. Южнокулябские говоры (грамматический очерк) // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. №4 (42). Душанбе: Дониш, 1965, саҳ.65-75.

Богорад Ю. И. Южнокулябские диалектизмы // Масъала-

ҳои шевашиносии тоҷик. Ҷ.1. —Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.245-257.

Бозидов Н. Инкишофи забоншиносии тоҷик // Маҷмуаи илмӣ. Материалҳо оид ба забоншиносии тоҷик. Ҷ.91. Серияи филологӣ. —Душанбе, 1974, саҳ.6-25. Инкишофи лаҳҷашиносии низ зикр ёфтааст.

Боқиев М. Фразеологияи шеваҳо // Мактаби советӣ, 1971, №1, саҳ. 31-33.

Болдырев А. Н. Бадахшанский фольклор // Советское востоковедение. Т.V. —М. —Л., 1948.

Боровков А. К. Таджикско-узбекское двуязычие и вопрос о взаимовлиянии таджикского и узбекского языков // Учёные записки Ин-та востоковедения АН ССР. Т.IV. -V. 1952.

Боровков А. К. По поводу «иранизации» узбекского языка // Изв. АН. Узб. ССР, №8, 1955.

Боровков А. К. «Баданаллугат», словарь Тели имени Гератского. —М., 1961.

Бузургзода Л. Таджикские диалекты будут изучены // Коммунист Таджикистана, 1938, 22 февраля.

Бузургзода Л. Фонетикаи забони адабии тоҷик. Сталинобод, 1940. Оид ба фонетикаи лаҳҷаҳо низ маълумот дода шудааст.

Бузургзода Л., Ҷалилов Р. Инъикоси шӯриши Восеъ дар фолклори тоҷик. Сталинобод, 1941.

Бузургзода Л. Чорбайтҳои халқӣ ва хусусиятҳои шеваи Конибодом // Известия Таджикского филиала АН СССР, №1. Сталинобод, 1941, стр. 15-30.

Бурҳонова Ҳ. Омӯхтани лексикаи касбу ҳунар (кулолгарӣ) // Тезисы докладов Республ. конфер. молодых учёных и специалистов Тадж. ССР (секция языка и лит-ры). —Душанбе, 1974, саҳ. 24-25.

Бурханова Х. Некоторые вопросы гончарной лексики // Тезисы докладов Республиканской конференции молодых учёных, посвященной 60-летию ВОСР (секция языкознания и литературоведения). —Душанбе: Дониш, 1972, стр.38.

Бурҳонова Ҳ. Оид ба лексикаи кулолӣ // Забоншиносии тоҷик. —Душанбе: Дониш, 1980, саҳ.69-76.

Вазирова Х. Калимаҳои забони кӯҳнаи ванҷӣ // III юбилейной конференции молодых учёных Тадж.ССР, посвященной

100-летию со дня рождения В.И. Ленина.... –Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.68-69.

Вазирова Х. Дарачасозии сифат дар шеваи Ванҷ // Мактаби советӣ, 1970, №8, саҳ. 14-16.

Вазирова Х. Сифат ва дараҷаҳои он дар шеваи Ванҷ // Армуғон, ҷ. II. Масъалаҳои филологияи тоҷик. Душанбе: Дониш, 1971, саҳ. 168-172.

Вазирова Х. Калимаҳои арабӣ дар таркиби луғавии шеваи Ванҷ. Тезиси докладов республиканской конференции молодых учёных и специалистов Таджикской ССР (секция языка и литературы). –Душанбе, 1974, саҳ.20-21.

Вазирова Х. Калимаҳои адабӣ дар таркиби лексикаи лаҳҷаи Ванҷ // Забоншиносии тоҷик. –Душанбе: Дониш, 1977. саҳ 155-162.

Воҳидов З. Мақоми «ӯ» ва «у» дар лаҳҷаи Дарвоз // «Сборник студенческих научных работ Таджикского гос. ун-та», вып.1. –Сталинабад, 1954, саҳ.31-38.

Гаффаров Р. Некоторые архаические синтаксические явления в южных говорах таджикского языка // Актуальные вопросы исследования иранских языков. Тезисы докладов. –М., 1974, стр. 31-33.

Гаффаров Р. К вопросу о сравнительном изучении синтаксиса таджикских говоров // Тезисы докладов I-Международного симпозиума ученых социалистических стран на тему «Теоретические проблемы восточного языкознания», ч. II, -М., 1977, стр. 49-51.

Гаффаров Р. Г. Сравнительный анализ предложно- послеложных конструкций и их картографирование в таджикских говорах // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений (-Душанбе, 12-15 ноября 1979г.). –М., 1979, стр.81-82.

Гаффаров Р. К вопросу о сравнительном изучении синтаксиса таджикских говоров // Вопросы языкознания, 1979, №1. стр.74-81.

Гаффаров Р. Синтаксис таджикских говоров в сравнительном освещении (простое предложение). Автореф. докторской дисс. –Душанбе, 1980.

Гаффаров Р. Сравнительное изучение предложно-послеложных конструкций в таджикских говорах // Вопросы диалектологии и истории языка (Материалы VII совещания по общим

вопросам диалектологии и истории языка). – Душанбе: Дониш, 1984, стр. 42-45.

Григорев В. В. Обзорение диалектических особенностей употребительного у бухарских таджиков персидского языка. (О некоторых событиях в Бухаре, Коканде и Кашгаре). – Казань, 1864.

Грюнберг А. Л. К диалектологии дардских языков (глангали и земнаки) // Индийская и иранская филология. Вопросы диалектологии. – М.: Наука, 1971, стр. 3-29.

Гаффаров Р. Калимаҳои шевагӣ дар романи Раҳим Ҷалил «Одамони ҷовид» // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. – Душанбе, 1962, №3(30), саҳ. 67-75.

Гаффаров Р., Ҷураев Ф. Худуди паҳншавии шеваҳои тоҷикӣ // Мактаби советӣ, 1969, саҳ. 24-29.

Гаффаров Р., Атобуллоев С., Бердиев Б. Дар ҷустуҷӯи дурдонаҳои сухан // Садои шарқ. 1970, №1, саҳ. 138-144.

Гаффаров Р. Бо нияти қорҳои азим (Проблемаҳои илми шевашиносӣ) // Маориф ва маданият, 1971, 27 май.

Гаффаров Р. Синтаксиси ҷумлаҳои сода // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ. Проспект. – Душанбе: Дониш, 1973, саҳ. 98-136.

Гаффаров Р. Таъбироти халқӣ дар забон // Машғал, 1973, №12, саҳ. 22-23.

Гаффаров Р. Калимаҳои лаҳҷавӣ дар услуби бадеӣ. (Забон ва ҳусни баён) // Маориф ва маданият, 1974, 23 март.

Гаффаров Р. Меъёри истифодаи унсурҳои лаҳҷа дар асарҳои бадеӣ. Маъруза дар конференсияи илмӣ оид ба маданияти сухан // Маориф ва маданият, 1974, 25 май.

Гаффаров Р. Ифодаи пурқунандаҳо бо бандаконишинҳои соҳибӣ // Мактаби советӣ, 1974, №8, саҳ. 17-21.

Гаффаров Р. Як навъи махсуси ибораҳои исмӣ дар шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ // Масъалаҳои забоншиносӣ. – Душанбе, 1975, саҳ. 12-31.

Гаффаров Р. Нависанда ва лаҳҷаҳои забон // Садои Шарқ, 1975, №7, саҳ. 112-125.

Гаффаров Р. Хабарҳои феълии мураккаб ва тарзи ифодаи онҳо дар лаҳҷаҳои ҷанубӣ // Забоншиносӣ тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1977, саҳ. 109-123.

Гаффаров Р. Нависанда ва лаҳҷаҳои забон // Нависанда ва

забон. – Душанбе: Ирфон, 1977, саҳ. 118-150.

Ғаффоров Р. Тарҷума ва забони адабӣ // Нависанда ва забон. – Душанбе: Ирфон, 1977, саҳ. 151-158.

Ғаффоров Р. Устоди бузурги суҳан (Ба олими шинохта - забоншиноси маъруф Н.Маъсумӣ бахшида шудааст). Муҳаррир: Раҳим Ҳошим. – Душанбе: Дониш, 1978. 61 саҳ.

Ғаффоров Р., Мурватов Ҷ., Ҷураев Ф. Ҳосили умр. Нақл дар бораи лаҳҷашиноси маъруф Р.Л. Неменова // Маориф ва маданият, 1978, 19 сентябр.

Ғаффоров Р., Ҷураев Ф. Бори дигар дар бораи терминҳои лаҳҷа ва шева // Маориф ва маданият, 1979, 17 май.

Ғаффоров Р. Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ. Ҷ.3. – Душанбе: Дониш, 1979. Тақриз ба асари номбурда: Аминов С. Тадқиқоти тоза дар забоншиносии тоҷик // Мактаби советӣ, 1980, №6, саҳ. 62-64; Ҳамчуни тақризи Карамшоев Д. Забон таърихномаи халқ аст // Садои шарқ, 1980, №7, саҳ. 149-153.

Ғаффоров Р. Доир ба омӯзиши синтаксиси шеваҳои тоҷикӣ // Масъалаҳои забоншиносии. – Душанбе: Дониш, 1979, №1, саҳ. 74-81.

Ғаффоров Р. Ифодаи хабар бо шаклҳои сифати феъли дар шеваҳои забони тоҷикӣ // Забоншиносии тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 203-216.

Ғаффоров Р. Муносибати шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ ба забони адабии миллӣ // VIII Всесоюзная научная конференция «Актуальные проблемы иранской филологии», посвященной 60-летию образования СССР (Тезисы докладов), 20-22 мая 1982. – Душанбе, 1982. стр. 73-74.

Ғаффоров Р. Суҳансанҷ ва суҳанвар. – Душанбе, 1999.

Ғафуров П., Нейматов З. Дурдонаҳои забони халқ // Коммунисти Исфара, 1976, 29 июл.

Дастуруламали ҷамъовари луғати шеваҳои тоҷикӣ. Мураттибон: Ф. Ҷураев, Т. Мақсудов, М. Маҳмудов. – Душанбе: Дониш, 1982.

Давыдов А. С. Жилище. Материальная культура таджиков верховьев Зеравшана. – Душанбе: Дониш, 1973, саҳ. 7-137. (Оид ба истилоҳоти хонасозӣ, дуредгарии тоҷикони сарғаҳи Зарафшон маълумот дода шудааст).

Давыдов А. С. Ареалы таджикской производственной терминологии и изучении этногенеза таджиков // Ареальное исследование в языкознании и этнографии. Краткие сообщения. —Л: Наука, 1978, сах.55-56.

Дворянков Н.А. Предварительное сообщение о говорах таджиков Кунара (Афганистан) // Индийская и иранская филология. —М.: Наука, 1964, стр. 40-43.

Джалолов О. Д. Отношение чувского диалекта к таджикскому литературному языку. Сталинобод, 1948.

Джалолов О. Множественное число в современном таджикском литературном языке. Автореф. докт. дисс. —М., 1956.

Джалолов О. Д. Интересная работа по диалектологии. Рец. на. кн. А.Л. Хромова «Говоры таджиков Матчинского района». —Душанбе, 1962) // Коммунист Таджикистана, 1962, 11 августа.

Джураев Г. Говоры таджикоязычных арабов. Автореф. канд. дисс. —Тбилиси, 1965.

Джураев Г. Диалекты таджикского языка // Таджикская Советская Социалистическая Республика. (Сводный том ЭСТ). — Душанбе, 1974, стр. 278-288.

Джураев Г. К вопросу о лексических синонимах в диалектном языке // Актуальные вопросы исследования иранских языков и диалектов. (Тезисы докладов). —М., 1974, стр 25-28.

Джураев Г. К разработке вопросов исторической диалектологии таджикского языка // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. (Тезисы докладов и сообщений). — М., 1977, стр.82-83.

Джураев Г. Изучение лексики таджикских говоров методом ареальной лингвистики // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. (Тезисы докладов и сообщений). — М., 1979, стр. 97-98.

Джураев Г. Роль внешних факторов в формировании и развитии диалектной лексики таджикского языка. Историческое развитие языков и методы его изучения. (Тезисы межвузовской конференции). Часть II. —Свердловск, 25-27 октября 1988г. стр. 118-119.

Джураев Г. Система диалектной лексики таджикского языка (на материале южных говоров). Автореф. докт. дисс. —Душанбе,

1992.

Додыхудоев Р. Х. К вопросу о диалектной основе таджикского литературного языка // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. (Тезисы докладов и сообщений). –М., 1979, стр.31.

Дорофеева Л. Н. Язык фарси-кабули. –М.: ИВЛ, 1960.

Ефимов В. А. Личные глагольные формы в якауланском диалекте хазара (итоги полевой работы) // Индийская и иранская филология. –М.: Наука, 1964, стр. 19-7-39.

Ефимов В. А. Язык афганских хазара. –М.: Наука, 1965.

Ефимов В. А. Язык афганских хазара (якауланский диалект). Автореф. канд. дисс. –М., 1966.

Ефимов В. А. О месте хазара в таджикском языковом массиве (на материале якауланского диалекта) // Вопросы диалектологии. –М.:Наука 1971, стр.30-47.

Зайниддинов З. Назаре ба пешванд ва пасвандҳои исмсозу сифатсози лаҳҷаҳои тоҷикони ҳавзаи Сурхондарё // Маҷмӯаи «Ҷавонон ва ҷаҳони андеша». Нашри 7. Конференсияи илмии олимони ҷавон бахшида ба воҳурии Президенти ҶТ Э. Ш. Раҳмонов ба ҷавонони мамлакат (20 майи соли 2005). – Душанбе: Ирфон, 2005, саҳ.356-358.

Зайниддинов З. Баъзе хусусиятҳои фонетикии лаҳҷаҳои тоҷикони болооби Сурхондарё // «Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ» (фишурдаи маърузаҳои омӯзгорон ва донишҷӯён дар конференсияи илмии солони Донишгоҳ). –Душанбе: ДДОТ ба номи Қ. Ҷураев, 2005, саҳ.15-16.

Зайниддинов З. Назаре ба пешояндҳои лаҳҷаҳои минтақаи Кӯлоб // Маҷмӯаи «Ҷавонон ва ҷаҳони андеша». Нашри 8. Конференсияи илмии олимони ҷавони Тоҷикистон бахшида ба 2700-солагии ш.Кӯлоб (3-4 майи соли 2006. ш. кӯлоб). – Душанбе: Ирфон, 2006, саҳ.425-430.

Зайниддинов З. Назаре ба хусусиятҳои феъли лаҳҷаҳои тоҷикони болооби Сурхондарё // Пажӯҳиш ва дастовард (маҷмӯаи илмӣ). Кафедраи забони тоҷикии ДДОТ ба номи Садриддин Айни. –Душанбе, 2007, саҳ.74-81.

Зайниддинова З. Терминҳои «падар» ва «модар» дар шеваҳои Ленинободу Конибодом // Масъалаҳои шевашиносии то-

чик. — Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.189-196.

Зайниддинова З., Чураев Ғ. Калимаҳои «падар», «модар» ва намуҳои гуфтугуӣ онҳо // Маориф ва маданият, 1970, 27 июн.

Зайниддинова З. Гулҳои сари сабад // Комсомоли Тоҷикистон, 1971, 7 март. Оид ба тадқиқотҳои лаҳҷашинӣ низ маълумот дода шудааст.

Зайниддинова З. Истилоҳҳои хешутаборӣ // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ. Проспект. — Душанбе: Дониш, 1973, саҳ.173-175.

Зайниддинова З. Баъзе ҷиҳатҳои омӯзиши муқоисавии терминҳои хешутаборӣ дар шеваҳои забони тоҷикӣ // Тезиси докладов Республиканской конференции молодых учёных и специалистов Таджикской ССР (секция языка и литературы). — Душанбе: Дониш, 1974, саҳ.17-18.

Зайниддинова З. Маълумотҳо доир ба истилоҳоти ифодакунандаи зан дар шеваҳои ҷанубӣ // Забоншиносии тоҷик. — Душанбе: Дониш, 1977, саҳ.162-170.

Зайниддинова З. Изоглоссы некоторых терминов родства в таджикских говорах // Совещания по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщения. — М., 1979, стр.195.

Зайниддинова З. Аз хусуси истилоҳи «палонҷ» ва синонимҳои он // Забоншиносии тоҷик. — Душанбе: Дониш, 1980, саҳ.104-108.

Зайниддинова З. Истилоҳи хешутаборӣ // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ, ҷилди 1. — Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 194-204.

Замонов З.И. Як навъи диалектизмҳои лексикӣ дар лаҳҷаи Даштиҷум // Паёми донишгоҳи миллии Тоҷикистон. №2(48)-Душанбе: Сино, саҳ. 9-12.

Зарубин И. И. Этнологические задачи экспедиции в Таджикистане // Известия АН СССР, 1925.

Зарубин И. И. Отчет об этнологических работах в Средней Азии летом 1926г. // Известия АН СССР. Серия VI, №5-6, 1927, стр. 256-360.

Зарубин И. И. Очерки разговорного языка Самаркандских евреев // Сб. «Иран», т.II, —Л., 1928, стр. 91-180.

Зарубин И. И. Изучение языков национальных меньшинств Таджикистана // Проблемы Таджикистана. Т.II. —Л., 1934, стр.

185-188.

Зеҳнӣ Т. Забони халқ сарчашмаи муътамадест // Комсомоли Тоҷикистон, 1975, 12 декабр.

Зеҳнӣ Т. Истилоҳоти эҳтиромии хешовандӣ // Занони Тоҷикистон. 1980, №2, саҳ.18.

Зикриёев Ф. Филологи бузург – адиби ҷанговар (ба муносибати 70-солагии Л.Бузургзода) // Ҳақиқати Ленинобод, 1980, 8 май.

Зикриёев Ф. Лексикаи маросимии шеваи шимолии забони тоҷикӣ // Сухани сабз. – Душанбе, 2004, саҳ.66-75.

Зоҳидов А. Хусусиятҳои морфологияи истилоҳоти боғдорӣ тоҷикони Самарқанд // Вопросы востоковедения. – Самарқанд, 1975 (Новая серия, вып. №269. Труды СГУ им. Алишера Навои), саҳ. 168-174.

Зоҳидов А. Сухане чанд дар бораи шеваи лулиёни Самарқанд // Армуғон, №185. – Самарқанд, 1970, саҳ. 223-230.

Зоҳидов А. (Заҳидов А.) О терминологии садоводства и виноградарства у таджиков Самарканда // Труды СамГУ, 1973, вып. 246, саҳ.199-203.

Зоҳидов А. Неологизмҳо дар лексикаи соҳаи боғдорӣ // Масъалаҳои робита ва таъсири байниҳамдигарии забон ва адабиёти халқҳои СССР. – Самарқанд, 1977, саҳ.97-101.

Зоҳидов А. Усули лексикӣ- семантикӣ дар калимасозии истилоҳоти боғдорӣ // Масъалаҳои филология ва робитаҳои адабӣ. – Самарқанд, 1979, саҳ.109-118.

Зоҳидов А. Корбасти вожаҳои гуҷфугуӣ дар назми Садриддин Айний // Устод Айни ва асолати забон (маҷмуаи мақолаҳо). – Душанбе: Сино, 2004, саҳ.13-18.

Иброҳимӣ Қурбоналӣ. Фарҳанги мардуми Байзо (Гӯйишномаи татбиқии байзойи-форсӣ). – Теҳрон: Интишороти Некхабар, 1384 (мутобиқи 2005 мелодӣ), 358 саҳ. (Ба ҳуруфоти арабиасос). Ин китоб луғати лаҳҷаи байзойии устони форси Эрон аст, ки бо забони форсии меёр муқоиса шудааст.

Иванова С. Ю. Говор таджиков г. Пенджекента. Авторсф. канд. дисс. – М., 1952.

Иванова С. Ю. Материалы по пенджекентскому говору таджикского языка // Труды Ин-та языкознания АН СССР. т. VI. – М., 1976, стр. 281-342.

Исмоилов Ш. Муносибати таърихии лексикаи шеваҳои Қаротегин бо забони адабии пешина (то Октябр) // Тезиси докладов Республиканской конференции молодых учёных и специалистов Таджикской ССР (секция языка и литературы). – Душанбе: Дониш, 1974, саҳ. 19-20.

Исмоилов Ш. Баъзе хусусиятҳои лексикаи феъл дар шеваҳои Қаротегин // Маҷмуаи илмӣ (Материалҳо оид ба забони адабии тоҷик). Ҷилди 90. Серияи филологӣ. – Душанбе, 1974, саҳ. 155-165.

Исмоилов Ш. Истифодаи лексикаи шеваҳои маҳаллӣ дар таълими забони адабӣ // Мактаби советӣ, 1976, №2, саҳ. 22-24.

Исмоилов Ш. Муносибати таърихии шеваҳои Қаротегин бо забони адабии пешина // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯбаи фанҳои ҷаъиятӣ, 1976, №2(84), саҳ. 71-74.

Исмоилов Ш. Қабатҳои лексикӣ-семантикӣ шеваҳои Қаротегин // Масъалаҳои забони тоҷикӣ (Маҷмуаи илмӣ). – Душанбе, 1978, саҳ. 88-92. (ИДП ш. Душанбе ба номи Т.Г.Шевченко).

Исмоилов Ш. Баъзе хусусиятҳои лексикаи зарф дар шеваҳои Қаротегин // Масъалаҳои забони тоҷикӣ (Маҷмуаи илмӣ). – Душанбе, 1978, саҳ. 93-99 (ИДП ш. Душанбе ба номи Т.Г.Шевченко).

Исмоилов Ш. Лексикаи Қаротегинского говора. Автореф. канд. дисс. – Душанбе, 1982.

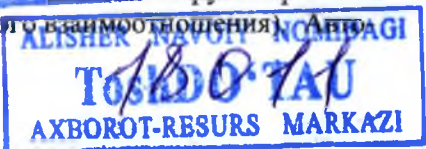
Исмоилов Ш. Баъзе масъалаҳои такмили забони тоҷикӣ дар мактаб. – Душанбе: Маориф, 1994.

Исмоилов Ш. Забони дарё. Суханпарвар (маҷмуаи илмӣ). – Душанбе, 2005, саҳ. 135-142.

Исмоилов Ш. Асрори замин. Суханпарвар (маҷмуаи илмӣ). – Душанбе, 2005, саҳ. 4-14.

Истамова М. Вопросы и терминологии швейного дела Самаркандских таджиков // Респ. конференция молодых учёных и специалистов Тадж.ССР, посвящённая 110-летию В.И.Ленина (Тезисы докладов). – Душанбе, 1980, саҳ. 27.

Ишандадаев Д. Некоторые особенности словообразования в таджикских и узбекских говорах Наманганской области (К проблеме таджико-узб. языковых взаимоотношений). Автореф. канд. дисс. – Душанбе, 1982.

3044

реф.канд.дисс. –Ташкент, 1967.

Кабиров М. Назаре ба таркиби луғавии лаҳҷаҳои тоҷикони Чирқиқ // Известия АН Тадж. ССР. (Серия востоковедения, история, филология, №3, 1991, саҳ.60-65).

Кабиров М. Таълими фонемаи «ъ» дар муҳити лаҳҷа // Маърифат, 1992, №6, саҳ.13-14.

Кабиров М. Истифодаи маводи лаҳҷавӣ дар ҷараёни таълим (дарс). Синфи 5 // Маърифат, 1994, №3-4, саҳ.13-16.

Кабиров М. Калимаҳои иқтибосӣ дар лаҳҷаҳои тоҷикони Чирқиқ // Илм ва ҳаёт, №2, 1994, саҳ.28-30.

Кабиров М. Лексика ғоворон таджикон Чирқиқа Ташкентской области Узбекистана. АКД. –Душанбе, 1995.

Кабиров Х. Вожаҳои омиёнаи Варорӯдӣ дар шеъри мавлоно // Паёми донишгоҳи миллии Тоҷикистон. №2(48)- Душанб: Сино, саҳ. 3-9.

Калбосий И. Форсии Исфаҳон. -Техрон, 1370 (мутобиқи 1991 мелодӣ), 201 саҳ. (ба ҳуруфоти арабиасос).

Калбосий И. Гӯйиши Калордашт, -Техрон, 1376 (мутобиқи 1997 мелодӣ), 280 саҳ. (ба ҳуруфоти арабиасос).

Калпаков А. П. К вопросу о скотоводческих терминах у таджиков Кулябской области // Сообщения ТФ АН СССР, вып. IX. –Сталинабад, 1948, стр. 30-32.

Калпаков А. П. Изучение диалектов населения Кулябской области // Кулябская правда, 1949, 2 февраля.

Капранов В. А. Дар бораи баъзе хусусиятҳои луғатҳои қадимаи тоҷикӣ (форсӣ) // Шарқи сурх, №4. –Душанбе, 1957.

Карамшоев Д. Муносибати С.Айнӣ бо забони умумихалқӣ ва шеваҳо // Бадахшони советӣ, 1972, 20 август.

Карамшоев Д. О специфике заимствованных слов в памирских языках (на материале шугнанского языка) // «Памирские языки и фольклор». ч.1. –Душанбе: Дониш, 1972, саҳ 83-97.

Карамшоев Д. Забон таърихномаи халқ аст (Тақриз ба китоби проф. Ғаффоров Р «Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ», ч.3. Синтаксиси ҷумлаҳои сода. –Душанбе: Дониш, 1979) //Садои Шарқ, 1980, №7, саҳ. 149-153.

Каримова А. Оид ба муносибати луғавии забони помирӣ ва шеваҳои тоҷикӣ. Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷилди 1. –

Душанбе: Дониш, 1970, сах.197-203.

Кармышева Б.Х. Некоторые данные к этногенезу населения южных, западных районов Узбекистана // Краткие сообщения Ин-та этнографии СССР, вып. XXVII, 1957

Кармышева Б. Х. К истории формирования населения южных районов Узбекистана. –СЭ, 1964, №4.

Кармышева Б. Х. Очерки этнической истории южных районов Таджикистана и Узбекистана (по этнографическим данным). –М.: Наука, 1976. Дар ин асар маводи мухталифи лаҳҷа ва истилоҳоти ҷуғрофӣ, этнонимӣ, ҳешутабории маҳалҳои ҷанубии Тоҷикистону Ёзбекистон оварда шудааст.

Касимов В. Говоры таджиков Фориша. Автореф. канд. дисс. –Душанбе, 1966. Рецензия: Хамидзода Х. Работа по таджикской диалектологии // Коммунист Таджикистана, 1967, 4 января.

Касымов В. Настоящее и прошедшее определённое время глагола в форишской говоре таджикского языка // Материалы XXIII научной конференции профессорско- преподавательского состава (СамГУ им. А. Навои по итогам выполнения научно-исследовательских работ за 1965). Серия филологических наук. –Самарканд, 1966, стр.52.

Касымов В. О профессиональной лексике говора Самарканда (лексика плодников и каменщиков) // Тезисы докладов IV научно-теоретической конференции профессорско- преподавательского состава Самаркандского гос. пед. ин-та им. С.Айни (март 1971г.). –Самарканд, 1971, стр. 5-8.

Каххоров М. Лексика Пенджикентских говоров. Автореф. канд. дисс. –Душанбе, 1998.

Керимова А. А. Говор таджиков Бухары. –М.: Изд-во восточной лит-ры, 1959. Такриз: Саидова Қ., Мурувватов Ҷ. Боз як асари нав дар илми шевашиносӣ. Маориф ва маданият, 1960, 13 декабр.

Керимова А. А. Особенности говора кишлака Парз // Иранский сборник. –М., 1963, стр.22-43.

Кисляков Н. А. Описание говора таджиков Вахио-Боло // Труды Таджикостанской базы АН СССР, т.III. Лингвистика. – Сталинабад, 1936, стр. 29-57.

Кисляков Н. А. Следы первобытного коммунизма у горных таджиков Вахио –Боло // Труды Инс-та антропологии, этногра-

фии и археологии. Этнографическая серия, №2, т.10. -М.-Л., 1936. Дар баробари маводи этнографӣ оид ба лаҳҷаҳои мазкур, инчунин истилоҳоти хешутабории ин мавзӯ дар шакли ҷадвал оварда шудааст.

Кисляков Н. А. К вопросу об этногенезе таджиков. Советская этнография, вып. VI-VII, 1947.

Кисляков Н. А. Таджики долины Саха // Труды АН Тадж. ССР. Сб. статей по истории и филологии народов Средней Азии, посвященной 80-летию со дня рождения А.А. Семёнова, т.17. – Сталинабад, 1953, стр. 118-126. Дар ин мақола оид ба лаҳҷаи Сӯх маълумот дода мешавад.

Кисляков Н. А. Очерки по истории Каратегина. – Сталинабад, 1954.

Кисляков Н. А. Некоторые материалы по этнографии исфаринских таджиков // Известия отд. общ. наук Тадж. ССР, №5, Сталинабад, 1954.

Кисляков Н. А. Некоторые материалы по этнографии таджиков верховий Кашкадаръи // Труды Ин-та истории, археологии и этнографии АН Тадж. ССР, т.120. Сб: Памяти М.С. Андриеева. –Сталинабад, 1960.

Климчитский С. И. Дарвазские фахлавиёт // Труды Таджикской базы АН СССР, т. IX. –Сталинабад, 1940. Дар китоб намунаи ашъори шоирони Дарвозро бо лаҳҷаи ҳар маҳал навишта, оид ба системаи фонетикии он маълумоти умумӣ медиҳад.

Кузнецов П. Е. О таджиках Ташкентского уезда // Известия туркестанского отд. русского географического общества. т.II, вып.2, -Ташкент, 1900.

Кузнецов П. Е. О таджиках Наманганского уезда // Известия туркестанского отдела РГС, т.XI, вып.2, ч.1.-Ташкент, 1915.

Кузнецов П. Е. Сравнительный грамматический очерк таджикского и сартовского наречий // Известия туркестанского отд. русского геогр. об-ва, т.XI, вып.2, ч.1.-Ташкент, 1915.

Қосимов В. Хусусиятҳои лексикаи шеваи тоҷикони райони Фориш // Материалы третьей объединенной научной конференции ученых г. Самарканда. Серия гуманитар. и естеств. наук. – Самарканд, 1961, саҳ. 210-211.

Қосимов В. Баъзе хусусиятҳои морфологии гуруҳи шеваҳои

Фориш // Труды САМГУ, вып. 133, –Самарканд, 1963, саҳ.60-67.

Қосимов В. Баъзе хусусиятҳои фонетикии гуруҳи шеваҳои Фориш // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. №1 (43). –Душанбе, 1966, саҳ.69-75.

Қосимов В. Замонҳои ҳозира ва гузаштаи муайяни феъл дар лаҳҷаҳои Фориши забони тоҷикӣ // Тезиси докладов учёных САМГУ, –Самарканд, 1966.

Қосимов В. Пешоянд ва пасояндҳои гуруҳи шеваҳои Фориш // Масъалаҳои филологияи тоҷик. –Душанбе, 1967, саҳ.140-147. Тақриз: Шаҳобов Т., Шарофов Н., Соҳибова А. Иқдоми нек // Садои Шарқ, 1968. №2, саҳ.150-153.

Қосимов В. Доир ба лексикаи ксбу ҳунар дар шеваи тоҷикони Самарқанд // Материалҳои конференсияи XXIV илмии ҳайати профессорон ва муаллимон. –Самарканд, 1968.

Қосимов В. Дараҷаи омӯхта шудани шеваҳои тоҷик дар 50 соли Ҳокимияти Советӣ // Материалы первой научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава Самаркандского гос. пед. института им. С.Айни. – Самарканд, 1968. стр. 85-87.

Қосимов В. Навъҳои маҳаллии муруду нокҳо. –Душанбе: Ирфон. 1971.

Қурбонов С. Як навъи муайянкунандаҳои тавсифӣ дар баъзе лаҳҷаҳо // Паёми донишгоҳи миллӣ (маҷаллаи илмӣ), №2(21). – Душанбе, 2004, саҳ.3-5.

Қурбонов С. Лаҳҷа – нумӯи дигари забони кӯҳан (ибораҳои исмӣ дар лаҳҷаҳои Бойсун). –Душанбе, 2008, 173 саҳ.

Лейви Д.С., Щербакowa Н.Г. Наука в советском Таджикистане // Библиографический указатель 1961-1975. –Душанбе: Дониш, 1976, саҳ. 125-130. Дар он номгӯи баъзе асару мақолаҳои лаҳҷашиносӣ оварда шудааст.

Лившиц В. А. Согдийские слова в таджикском языке // Известия АН Тадж.ССР. Отд.общ. наук, №12. –Душанбе: Дониш, 1957, стр.31-43.

Луғати шеваҳои ҷанубӣ (Макети ҳарфи «Д»). Мурааттибон: М.Маҳмудов, Ғ.Ҷураев. –Душанбе: Дониш, 1971. Тақриз: Ғаффоров Р. Нахустин фарҳанги лаҳҷавӣ // Маориф ва маданият, 1974, 24 июл.

Магидович И.П. Население Бухары // Материалы по районированию Средней Азии. Кн. ч. I. Бухара –Ташкент, 1926.

Мадалиев Г., Иброҳимов И. Баъзе роҳҳои ислоҳи хатоҳои имлоӣ ва лаҳҷавӣ // Маориф ва маданият, 1969, 7 декабр.

Маздопур Катююн. Вожаномаи ғўйиши Беҳдинони шаҳри Язд. -Техрон: Пажӯҳишгоҳи улуми инсонӣ ва мутолиоти фарҳангӣ, 1374 (мутобиқ бо 1995 мелодӣ), ҷилди аввал (ҳарфҳои алиф то пе), 567 саҳ. (Ба ҳуруфоти арабиасос).

Максудов Т. Лексика и фразеология исфаринских говоров таджикского языка. Автореф. канд. дисс. –Душанбе, 1972

Максудов Т. К лингво-географической характеристике Ленибадской области. Ареальные исследования в языкознании и этнографии // Тезисы III конференции на тему «Методика лингвоэтнографических исследований. Маргинальные и центральные ареалы». 10-12 февраля 1975. –Л., 1975, стр. 67.

Максудов Т. О языке как определителе этноса (на примере Северного Таджикистана) // Ареальные исследования в языкознании и этнографии. Краткие сообщения. –Л.: Наука, 1978, стр. 38-39.

Мақсудов Т. Дар бораи баъзе хусусиятҳои фонетикии шеваҳои тоҷикони Исфара // Мақолаҳо оид ба баъзе масъалаҳои забоншиносии тоҷик. ҷилди 27. –Ленинобод, 1968. саҳ.70-82.

Мақсудов Т. Калимаҳои ўзбекӣ дар шеваҳои тоҷикони Исфара // Маҷмуаи мақолаҳои илмӣ. Нашри XXVI. Серияи филологӣ (Институти давлатии педагогии Ленинобод ба номи С.М. Киров). –Душанбе: Ирфон, 1969, саҳ. 129-139.

Мақсудов Т. Баъзе хусусиятҳои калимаҳои туркӣ-ўзбекӣ дар шеваҳои тоҷикони Исфара // Тил ва адабиёт масалалари (Ўзбек тили ва адабиёти кафедрасиниг илмий ишлари). Вып.34. – Ленинобод, 1970, саҳ.156-163.

Мақсудов Т. Оид ба баъзе хусусиятҳои суффиксҳои калимасоз дар шеваҳои тоҷикони Исфара // Маҷмуаи мақолаҳои илмӣ ҷавонон ва аспирантҳо, №40, нашри 2. –Ленинобод, 1971, саҳ. 238-242.

Мақсудов Т. Лексика ва фразеологияи шеваҳои тоҷикони Исфара. –Душанбе: Ирфон, 1977. Тақризҳо: Керимова А.А. Лексика и фразеология исфаринских говоров таджикского языка

ка. РЖ. // Общественные науки в СССР. Серия 6. Языкознание. –М., 1978, №5, стр. 169-171; Чўраев Ф. Тадқиқи лексикаи лаҳҷа // Маориф ва маданият, 1979, 1 март; Мақсудов Т. М. Лексика и фразеология исфаринских говоров таджикского языка // Известия АН Тадж.ССР. Отделение общественных наук, 1980, №4 (102), сах. 109-110.

Мақсудов Т. Оид ба характеристикаи лингвогеографии вилояти Ленинобод // Масъалаҳои забони тоҷикӣ (Маҷмӯаи илмӣ). –Душанбе, 1978, сах. 18-29.

Мандельштам А. М. О некоторых сложения таджикской народности в Среднеазиатском междуречье // Советская археология, вып. XX, 1954.

Мардонова А. Пешоянд ва пасояндҳои дар шеваҳои эронӣ Когон // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷ.1. –Душанбе: Дониш, 1970, сах.99-115.

Масъалаҳои шевашиносии тоҷикӣ (Маҷмӯаи мақолаҳо доир ба лаҳҷашиносии тоҷик). Ҷ.1. –Душанбе: Дониш, 1970, 290 сах. Такризо: Карамшоев Д. Маҷмӯаи аввалини шевашиносии //Маориф ва маданият, 1970, 16 июн; Юнусов А. Китоби арзанда // Мактаби советӣ, 1970, №9. сах. 58-60.

Материальная культура таджиков верховьев Зеравшана. –Душанбе: Дониш, 1973, 296 сах. Дар китоб истилоҳоти хонасозӣ, хонаву ҷой, дуредгарӣ, хӯрокворӣ, сарулибоси тоҷикони сарғаҳи Зеравшон оварда шуааст.

Махадов М. Предложно-послеложная конструкция в припяджских правобережных говорах Дарваза // Тезисы докладов молодых учёных на второй республиканской научной конференции, посвященной 50-летию ВЛКСМ. –Душанбе, 1968, стр. 83.

Махадов М. Предлоги в припяджских правобережных говорах Дарваза // III юбилейной конференции молодых учёных Таджикской ССР, посвященной 100-летию со дня рождения В.И.Ленина. –Душанбе: Дониш, 1970, стр. 81-82.

Махадов М. Местоимение энклитики в припяджских говорах таджиков Дарваза // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук. №2 (64). –Душанбе: Дониш, 1971, стр.69-73.

Махадов М. Территория распространения и внутреннее членение в припяджских говорах таджиков Дарваза // Армуғон.

№2. Масъалаҳои филологияи тоҷик. –Душанбе: Дониш, 1971, саҳ.182-185.

Маҳадов М. Значение местных диалектов в процессе преподавания литературного языка (на материале южных и юго-восточных говоров) // Мактаби советӣ, №7, 1971.

Маҳадов М. Припаджские говоры таджиков Дарваза. Автореф. канд. дисс., 1972.

Маҳадов М. Некоторые особенности консонантизма в припаджских говорах таджиков Дарваза // Сб. Памирские языки и фольклор, вып.1. –Душанбе, 1972, стр. 34-41.

Маҳадов М. О фонеме «ъ» в южных и юго-восточных говорах // Масъалаҳои забоншиносӣ. (Маҷмуи мақолаҳо). – Душанбе: Дониш, 1975.

Маҳадов М. Моҳияти шева дар протсессии таълими забони адабӣ // Мактаби советӣ, 1971, №7, саҳ. 26-28.

Маҳди Аламдори. Дамовандский говор персидского языка. Автореф.канд. дисс. Душанбе, 2004.

Маҳдӣ Аламдорӣ. Гуишҳои минтақаҳои марзии Техрон ва Албурз. -Техрон, 2000, саҳ.178-189.

Маҳдӣ Аламдорӣ. Фарҳанги гуиши Дамованд. -Техрон, 2002, 278 саҳ. (ба забони форсӣ).

Маҳдӣ Аламдорӣ. Таҳқиқи қиёсии масдари гуиши Дамованд бо лаҳҷаҳои тоҷикӣ. Адаб, №3. -Душанбе, 2003, саҳ. 15-21.

Маҳмадҷонов О. Сарнавишти вожаи Ромит. Суханпарвар (маҷмуаи илмӣ). –Душанбе, 2005, саҳ. 41-47.

Маҳмуд Қошғарӣ. Девону луғоти турк. т.І. –Тошкент, 1960.

Маҳмудов М. Нахустин таҳқиқоти шеваи райони Ленин // Коммунист (Органи комитети партиявӣ ва Совети депутатҳои меҳнаткашони райони Ленин). 1962, 24 март.

Маҳмудов М. Баъзе намунаҳо аз лексикаи шеваи тоҷикони райони Ҳисор // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. №2(37). –Душанбе, 1964, саҳ.74-84.

Маҳмудов М. Баъзе қайдҳои оид ба лаҳҷаи тоҷикии «афғонҳо»-и водии Ҳисор ва вилояти Сурхондарёи РСС Ўзбекистон // Тезисҳои маърузаҳо дар конференсияи илмии олимони ҷавон. –Душанбе: Дониш, 1967, саҳ.111-112.

Маҳмудов М. Баъзе хусусиятҳои лексикаи шеваи тоҷикони

Китоб // Тезисы докладов молодых учёных на второй Республиканской научной конференции, посвященной 50-летию ВЛКСМ. – Душанбе: Дониш, 1968, саҳ.68-69.

Маҳмудов М., Ҷураев Ғ. Луғати диалектологи ва таркиби луғавии шеваҳо. Маориф ва маданият, 1969, 25 ноябр.

Маҳмудов М. Баъзе хусусиятҳои фонетикии гуруҳи шеваҳои Китоб. Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷ.1. – Душанбе: Дониш, 1970, саҳ. 4-22.

Маҳмудов М. Ҳиссаҷаҳо дар гуруҳи шеваҳои Китоб // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷ.1. – Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.116-120.

Маҳмудов М. Феҳристи адабиёти шевашиносӣ дар зарфи даҳ сол (1959-1969) // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷ.1. – Душанбе: Дониш, 1970, саҳ. 275-289.

Маҳмудов М. Ҷонишинҳо дар шеваҳои тоҷикони Китоб // Материалы III юбилейной конференции молодых учёных Тадж. ССР, посвященной 100-летию со дня рождения В. И. Ленина. – Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.75-76.

Маҳмудов М. Баъзе хусусиятҳои зарфсозӣ гуруҳи шеваҳои Китоб // Армуғон, ҷ. II. Масъалаҳои филологияи тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1971, саҳ.151-159.

Маҳмудов М. Говоры таджиков Китабского района. Автореф. канд. дисс. – Душанбе: Дониш, 1971.

Маҳмудов М. Ҷураев Ғ. Луғати шеваи ҷанубӣ (макети ҳарфи «д»). – Душанбе: Дониш, 1971, 75 саҳ.

Маҳмудов М. Олим ва омӯзгор (Бахшида ба фаъолияти илмӣ-омӯзгории профессор Успенская Л.В.) // Маориф ва маданият, 1974, 28 ноябр.

Маҳмудов М. Лаҳҷаҳои тоҷикони райони Китоб. – Душанбе: Дониш, 1978. Тақризҳо: Дӯстов А. Лаҳҷаҳои тоҷикони райони Китоб // Маориф ва маданият, 1979, 19 октябр; Зайнидинова З. Китобе аз хусуси Китоб // Ҳақиқати Ёзбекистон, 1979, 9 октябр; Керимова А.А. Говоры таджиков Китабского района // РЖ. Общественные науки в СССР. Серия 6. Языкознание, -М., 1978, №5, стр.178-190.; Сулаймонов К. Новое исследование // Кашкадарынская правда, 1979, 18 апреля; Аҳмадов Р. Лаҳҷаҳои тоҷикони Китоб // Маориф ва маданият, 1979, 24 апрел; Мурватов ДЖ., Зик-

риёв Ф. Исследование таджикских говоров Китаба // Известия АН Тадж. ССР. От.общ. наук, 1979, №4(98), стр. 101-103.

Маҳмудов М. Янги луғат (Бахшида ба 1000-солагии Абӯалӣ ибни Сино) // Меҳнат зарбдори (Рӯзномаи ноҳиявии Пешкӯи вилояти Бухоро). –Пешкӯ, 1979, 14 апрел.

Маҳмудов М., Джураев Г. Региональные словари как источник изучения вопросов лингвистической географии // Совещании по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений. –М., 1979, стр. 227-228.

Маҳмудов М. Баъзе хусусиятҳои фонетикии лаҳҷаи Сина // Забоншиносии тоҷик. –Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 223-236.

Маҳмудов М., Бердиев Б. Луғати мухтасари лаҳҷаҳои Бухоро. –Душанбе: Дониш, 1989.

Маҳмудов М. Нигоҳе ба лаҳҷаҳои Бухоро // Гули мурод. Фаслномаи илмӣ, адабӣ, фарҳангӣ. –Душанбе: Пайванд, №7-9 (3), 1997, саҳ.63-69.

Маҳмудов М., Ҷураев Ф. Луғати шеваҳои забони тоҷикӣ. Ҷ.I. –Душанбе: Дониш, 1997.

Маҳмудов М. Ғаввоси баҳри илм. –Душанбе: Санадвора, 2000 (Ба ғаёлияти илмӣ-омӯзгорӣ профессор Ҷураев Ф. бахшида шудааст), 74 саҳ.

Маҳмудов М. Сифати феълӣ дар лаҳҷаҳои шимолии забони тоҷикӣ // Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ (бахши филологӣ ва ҷомеашиносӣ), №4. –Душанбе, 2000, саҳ.61-66.

Маҳмудов М. Масдар дар лаҳҷаҳои шимолии забони тоҷикӣ // Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ (бахши филологӣ ва ҷомеашиносӣ), №4. –Душанбе, 2000, саҳ. 99-108.

Маҳмудов М. Феълҳои таркибии феълҳои дар шеваи шимолии забони тоҷикӣ // Хотирот ва тадқиқот (маҷмӯаи мақолаҳо). –Душанбе, 2001, саҳ. 38-40.

Маҳмудов М. Типи махсуси феълҳои таркибӣ дар шеваи шимолии забони тоҷикӣ // Хотирот ва тадқиқот (маҷмӯаи мақолаҳо). –Душанбе, 2001, саҳ. 41-44.

Маҳмудов М. Феълҳои таркибии омехта дар шеваи шимолии забони тоҷикӣ // Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ (бахши филологӣ ва ҷомеашиносӣ), №2. –Душанбе, 2001, саҳ.3-5.

Маҳмудов М. Феъли ҳол дар шеваи шимолии забони тоҷикӣ

// Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ (бахши филологӣ ва ҷомеашиносӣ), №2. –Душанбе, 2001, саҳ.5-8.

Маҳмудов М. Назаре ба баъзе гӯйишҳои тоҷикӣ (Бо ҳуруфоти арабиасос) // Номаи пажӯҳишгоҳ (маҷмӯи мақолот), №1. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе, 2001, саҳ.43-48.

Маҳмудов М. Гӯйиши эронӣни Бухоро // Номаи пажӯҳишгоҳ (маҷмӯи мақолот), №2. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе: Пайванд, 2002, саҳ.81-92; Ҳамон ҷо (бо ҳуруфоти арабиасос), саҳ.85-94.

Маҳмудов М., Ҷураев Ф. Лаҳҷашиносӣ. Дар кит. Институти забон ва адабиёти Рӯдакӣ. –Душанбе: Деваштич, 2004. саҳ. 41-49.

Маҳмудов М., Ҷураев Ф. Намунаи луғати гӯйишҳои ҷанубии забони тоҷикӣ // Номаи пажӯҳишгоҳ (маҷмӯи мақолот), №2. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе: Пайванд, 2004, саҳ. 63-76.

Маҳмудов М., Мирзозода С. Номҳои русуми тоҷикӣ бо пасванди –он // Номаи пажӯҳишгоҳ, №7. Фаслномаи пажӯҳишҳои эроншиносӣ. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе, 2005, саҳ.165-195.

Маҳмудов М. Баъзе аз вижагиҳои феълҳо дар гӯйишҳои шимолии забони тоҷикӣ // Номаи пажӯҳишгоҳ, №8-10. Фаслномаи пажӯҳишҳои эроншиносӣ. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе, 2005, саҳ.49-57.

Маҳмудов М. Асосҳои феъл дар гӯйишҳои шимолӣ // Номаи пажӯҳишгоҳ, №8-10. Фаслномаи пажӯҳишҳои эроншиносӣ. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе, 2005, саҳ. 67-72.

Маҳмудов М. Замони ҳозираи муайян (давомдор) дар гӯйишҳои шимолӣ // Номаи пажӯҳишгоҳ, №8-10. Фаслномаи пажӯҳишҳои эроншиносӣ. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе, 2005, саҳ. 72-82.

Маҳмудов М. Луғат ва истилоҳоти таҳассусӣ дар гӯйишҳои забони тоҷикӣ (Луғат ва истилоҳоти кордсозӣ) // Номаи пажӯҳишгоҳ, №8-10. Фаслномаи пажӯҳишҳои эроншиносӣ. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе, 2005, саҳ. 97-108.

Маҳмудов М. Сифати феълӣ дар гӯйишҳои шимолии забони тоҷикӣ // Номаи пажӯҳишгоҳ, №11-12. Фаслномаи

пажӯҳишҳои эроншиносӣ. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. – Душанбе, 2006, саҳ. 53-63. Ҳамон ҷо, саҳ. 47-58, ба ҳуруфоти арабиасос.

Маҳмудов М. Луғат ва истилоҳоти таҳассусӣ дар ғуӣишҳои забони тоҷикӣ (Истилоҳоти ангурпарварӣ) // Номаи пажӯҳишгоҳ, №11-12. Фаслномаи пажӯҳишҳои эроншиносӣ. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. – Душанбе, 2006, саҳ. 71-85.

Маҳмудов М. Луғат ва истилоҳоти таҳассусӣ дар ғуӣишҳои забони тоҷикӣ (Луғат ва истилоҳоти марбут ба осиеб ва ҷувозӣ) // Номаи пажӯҳишгоҳ, №13-14. – Душанбе: Пайванд, 2006, саҳ. 27-42.

Маҳмудов М. Луғат ва истилоҳоти таҳассусӣ дар ғуӣишҳои забони тоҷикӣ (Луғат ва истилоҳоти заргарӣ ва мисгарӣ) // Номаи пажӯҳишгоҳ, №15-16. – Душанбе: Пайванд, 2007, саҳ. 33-48.

Маҷлиси забоншиносҳо // Садои шарқ, 1980, №2, саҳ. 157-158 (Ахбор дар бораи маҷлиси умумии тифоқии масъалаҳои умумии диалектология ва таърихи забони АФ.СССР, ки 12-16 ноябри соли 1979 дар Душанбе баргузор гардид).

Таджикские говоры и их распространение // Вестник ЛГУ, 1960, №14. Серия истории, языка и лит.-ры. вып.3, стр. 149-151.

Мелех Н. А. Фонетические особенности гиждуванского говора таджикского языка // Иранская филология. Труды научной конференции по иранской филологии, (24-27 января 1962г.). – Л., 1968 (ЛГУ им. А.Жданова), стр.27-31.

Мелех Н. А. Гиждуванский говор таджикского языка. Автореф. канд. дисс. – Л., 1968 (ЛГУ им. А.Жданова)

Мелех Н. А. Особенности синтаксиса гиждуванского говора таджикского языка // Чашномаи Айнӣ, ҷ.4. – Душанбе: Дониш, 1971, саҳ. 277-286.

Мирзоазизова Р. Употребление узбекских слов в языке касансайских таджиков // Вопросы узбекского и всеобщего языкознания. Труды СамГУ, №305. – Самарканд, 1976, №1, стр. 98-99.

Мирзозода Х. Бояд аввал забони халқомро омӯзем // Газетаи муаллимон, 1939, 30 май.

Мирзоев Н. Роҳи ислоҳи ғалатҳои лаҳҷавии хонандагон ҳангоми омӯхтани феъл // Мактаби советӣ, 1975, №7, саҳ. 25-27.

Мирзоматов А. Ҳамсадои «ж» дар шеваи Понғоз // Мактаби советӣ, 1975, №8, саҳ.35-37.

Мирзоматов А. Ислоҳи ғалатҳои шевагӣ //Маориф ва маданият, 1978, 23 май.

Молчанова Е. К. Таджикские диалектные обороты типа «ини ман» // Масъалаҳои забоншиносӣ. –Душанбе: Дониш, 1975, саҳ.165-176.

Муллоҷаев С. Забони забоншиносӣ // Садои Шарқ, 1979, №11, саҳ.150-151 (Тақриз ба кит. «Забоншиносии тоҷик» (маҷмуаи мақолаҳо). –Душанбе: Дониш, 1976. Дар он мақолаҳои ба лаҳҷашиносӣ бахшидашуда низ таҳлил гардидааст.

Мурватов Ҷ. Мухтасар дар бораи шеваи тоҷикони Норак // Маориф ва маданият, 1965, 27 январ.

Мурувватов Ҷ. Баъзе хусусиятҳои зарф дар шеваи тоҷикони маҳалҳои атрофи Андиҷон // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. –Душанбе: Дониш, 1965, саҳ.74-81.

Мурувватов Ҷ. Оид ба баъзе масъалаҳои забони тоҷикӣ ва ўзбекӣ (Дар асоси материали шеваҳои тоҷикони маҳалҳои атрофи Андиҷон) // Тезисҳои маърузаҳо дар конференсияи илмии олимони ҷавон. –Душанбе, 1966, саҳ.75-76.

Мурувватов Ҷ. Маълумоти мухтасар дар бораи шеваи тоҷикони Файзобод // Масъалаҳои забони тоҷикӣ. – Душанбе:Ирфон, 1967, саҳ.107-126. Тақриз: Ҷураев Ғ. Доир ба «Масъалаҳои забони тоҷикӣ»//Маориф ва маданият, 1968, 14 май. Дар тақриз мақолаи мазкур таҳлил шудааст.

Мурувватов Ҷ. Исм сифат дар шеваҳои тоҷикони Андиҷон // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. – Душанбе:Дониш, 1967, №3(49), саҳ.43-53.

Мурватов Дж. Говоры таджиков окрестностей города Андижана. Автореф.канд. дисс. –Душанбе, 1968.

Мурувватов Ҷ. Ҷонишинҳо дар шеваҳои тоҷикони атрофи Андиҷон // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷилди 1. – Душанбе:Дониш, 1970, саҳ.35-52.

Мурувватов Ҷ. Доир ба муносибати забони тоҷикӣ ва ўзбекӣ (Дар асоси материали шеваҳои тоҷикони вилояти Андиҷон) // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷилди 1. – Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.258-274.

Мурувватов Ҷ. Ҷонишин // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ (Проспект). —Душанбе:Дониш, 1973, саҳ. 56-63; Зарф // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ (Проспект). —Душанбе:Дониш, 1973, саҳ.76-82.

Мурватов Ҷ. (Мурувватов Ҷ.) Шеваҳои тоҷикони атрофии Андиҷон. Душанбе: Дониш, 1974.: Тақризо: Ҷамидзода Ҳ. Дор ба шеваҳои атрофии Андиҷон // Ҷақиқати Ўзбекистон, 1975, 2 май; Обидов У. Тадқиқот дар бораи шеваҳои тоҷикони атрофии Андиҷон // Мактаби советӣ, 1975, №7, саҳ.60-61.

Мурватов Дж. О лингвогеографической природе именных словообразующих суффиксов –вара, -лем, -чоп, -ала в таджикских говорах. —Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений. —М., 1979, стр. 119-120.

Мурувватов Ҷ., Маҳмудов М. Таълифи китоби дарсӣ кори саҳл нест (Тақриз ба китоби М.Эшнӣёзов. Диалектологияи тоҷик. Дастури таълими, ҷилди 1. —Душанбе:Маориф, 1977) // Садои Шарқ, №10, 1979, саҳ. 151-155.

Мурувватов Ҷ. (Мурватов Ҷ.) Исм, сифат, шумора, ҷонишин // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ, ҷ.2. —Душанбе:Дониш, 1979, саҳ. 3-79.

Мурувватов Ҷ. (Мурватов Ҷ.) Зарф // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ, ҷ.2. —Душанбе:Дониш, 1979, саҳ.89-103.

Мурватов Ҷ. Назаре ба лексикаи кордсозӣ // Забоншиносии тоҷик. —Душанбе:Дониш, 1980, саҳ.77-88.

Мурватов Ҷ., Ҳайдаров Ш. Марди илм (Бахшида ба фаъолияти илмии профессор Хромов А.Л.) // Газетаи муаллимон, 1980, 21 феврал (Дар бораи фаъолияти илмии профессор Хромов А.Л.).

Мурувватов Ҷ., Ҳайдаров Ш. Марди илм // Газетаи муаллимон, 1981, 21 феврал.

Мурватов Дж. Процессы развития таджикских говоров, бытующих в иноязычной среде (на материалах таджикских северных говоров) // Масъалаҳои забоншиносии. —Душанбе:Дониш, 1983, стр. 166-175.

Мурватов Дж. Некоторые именные словообразующие суффиксы в южных говорах таджикского языка // Вопросы диалек-

тологии и истории языка (Материалы VII совещания по общим вопросам диалектологии и истории языка) – Душанбе: Дониш, 1984, стр. 20-26.

Муҳаммадиева Ҳ. Принципиҳои асосии терминҳои касбу ҳунари таомпазӣ // Тезисы докл. Респ. конф. молодых учёных и специалистов Таджикистана (секция языка и лит-ры). – Душанбе, 1974, стр. 26-27.

Муҳаммадиева Ҳ. Қайдҳои оид ба баъзе хусусиятҳои лексикаи «нонвой» // Забоншиносии тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 60-68.

Муҳаммад Ҳасани Ҳотам. Замир ва Қайд дар ғӯйиши Рӯйин // Паёми донишгоҳи миллии Тоҷикистон. №2(48)- Душанбе: Сино, саҳ. 106-109.

Набиев С. Профессиональная лексика бухарского говора // Материалы XVI научно-практической конференции Бухарского педагогического института Бухара, 1971, 104с.

Набиева Г. В. Лексика, обозначающая одежду, как источник изучения вопросов таджикской исторической диалектологии // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений. М., 1979, стр. 243.

Набиева Г. Инкишофи лексикаи сарулибос // Забоншиносии тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 39-49.

Назарова Л. Баъзе хусусиятҳои лаҳҷаҳои тоҷикони Ургут // Маҷмуаи Армуғон, №185. – Самарқанд, 1970, саҳ. 231-240.

Назарова Л. Баъзе суффиксҳои калимасозии ғуруҳи шеваҳои тоҷикони райони Ургут// Армуғон, №185. – Самарқанд, 1970, саҳ. 241-246.

Назарова Л. Краткие сведения о лексике ургутского языка // Тезисы докладов IV научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава Самаркандского государственного университета им. С.Айни (март 1971г.). – Самарканд, 1971, стр. 16-18.

Назарова Л. Хусусиятҳои лексикаи лаҳҷаҳои Ургути забони тоҷикӣ // Тезисы докладов IV научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава Сам ГПИ. – Самарканд, 1971.

Назарова Л. Зарф дар лаҳҷаҳои тоҷикони Ургут // Тезисы

докладов IV научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава Сам ГПИ. —Самарканд, 1972.

Назарова Л. Говоры таджиков Ургута. Автореф. канд. дисс. —Самарканд, 1972.

Наливкин В. П. Русско-персидский словарь общеупотребительных слов по наречиям Туркестанского края. —Казань, 1989.

Наливкин В. П. Руководство к практическому изучению персидского языка. —Самарканд, 1900.

Неменова Р. Л. Итоги и задачи диалектологических работ в Таджикистане в свете трудов И.В.Сталина по вопросам языкознания // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ.наук. — Сталинабад, 1952, №1, стр.37-45.

Неменова Р. Л. Предварительный отчет о работе во время гармской этнографической экспедиции // Доклады АН Тадж. ССР. Вып. 9, 1953, стр.59-64.

Неменова Р. Л. Некоторые особенности бальджуванских говоров таджикского языка // Известия АН Таджикской ССР. Отд.общ. наук, №5. —Сталинабад, 1954, стр.137-145.

Неменова Р. Л. Изучение юго-восточных таджикских говоров // Учёные записки Таджикского гос.ун-та, т.П. Серия гуманитарных наук. —Сталинабад, 1954, стр.181-193.

Неменова Р. Л. О селениях Дарваза (По материалам Гармской этнографической экспедиции) // Известия АН Таджикской ССР. Отд.общ. наук. Вып.10-11, —Сталинабад, 1956, стр. 33-43.

Неменова Р. Л. Кулябские говоры таджикского языка (северная группа). —Сталинабад, 1956. Такриз: Lazard. Bulletin de La societe Lenguisti de Paris, 1959, t. 54, f.2, p.82.

Неменова Р. Л. Кулябские говоры таджикского языка (северная группа). Автореф. канд. дисс. —Ленинград, 1960.

Неменова Р. Л. Вокализм таджикских говоров Дарваза // Иранский сборник. —М., 1963, стр. 60-67.

Неменова Р. Л. Таджики Варзаба (отчет о поездке 1961г.) // Известия АН Таджикской ССР. Отд.общ. наук. —Душанбе, 1963, №1(32), стр.67-75.

Неменова Р. Л. Язык таджиков Каратегина и Дарваза // Таджики Каратегина и Дарваза. Вып.1. —Душанбе, 1966, стр. 72-77.

Неменова Р. Л. Сложение таджикского населения Варзаба //

Советская этнография, 1969, №5, стр.31-44.

Неменова Р. Л. Сведения о говоре туткаульских таджиков // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷилди 1. – Душанбе: Дониш, 1970, стр.237-244.

Неменова Р. Л. Фонетика // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ (Проспект). – Душанбе: Дониш, 1973, саҳ. 20-39.

Неменова Р. Л. Пешоянд ва пасояндҳо // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ (Проспект). – Душанбе: Дониш, 1973, саҳ. 82-84.

Неменова Р. Л. Вопросы классификации южных говоров таджикского языка // Масъалаҳои забоншиносӣ. Душанбе: Дониш, 1975, саҳ. 98-108.

Неменова Р. Л. Пешоянд ва пасояндҳо // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ, ҷ.2. – Душанбе: Дониш, 1979, саҳ. 156-193.

Неменова Р. Л., Хромов А. Л. Феъл // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ, ҷ.2. – Душанбе: Дониш, 1979, саҳ.80-142.

Неменова Р. Л. О диалектных чертах системы глагола южных таджикских говоров // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений. – М., 1979, стр. 123.

Неменова Р. Л. Муқаддима. Фонетика // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ, ҷ.1. – Душанбе: Дониш, 1980, саҳ.3-86.

Неменова Р. Л., Ҷураев Ф. Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ (фонетика, лексика). Ҷ.1. – Душанбе: Дониш, 1980.

Неменова Р. Л. Селения Варзоба // Этнографический сборник. Вып.1. – Душанбе: Дониш, 1980. Доир ба лаҳҷаҳои минтақаи Варзоб маълумот дода шудааст.

Неменова Р. Л. Особенности фонетического преобразования заимствованных из русского языка слов в таджикских южных говорах // Забоншиносии тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 217-222.

Неменова Р. Л. Диалектные черты системы глагола южных говоров таджикского языка // Вопросы диалектологии и истории языка (Материалы VII совещания по общим вопросам диалектологии и истории языка). – Душанбе: Дониш, 1984, саҳ. 26-34.

Неъматова Д. Назаре ба лаҳҷаи ҷанубӣ-шарқии ноҳияи Ваҳдат (собиқ Кофарниҳон) // Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ. – Душанбе, 2003, саҳ.70-71.

Ниёзи Ш. Феъли таркибии номӣ дар забони тоҷикӣ // Мактаби советӣ, №3, 1954.

Ниёзмухаммадов Б. Н. Як назар ба таърихи шевашиносии тоҷик (1859-1917) // Очеркҳо оид ба баъзе масъалаҳои забоншиносии тоҷик. —Сталинобод, 1960.

Ниёзмухаммадов Б. Н., Рустамов Ш. Забоншиносии тоҷик дар солҳои Ҳокимияти советӣ // Мактаби советӣ, 1967, №11, саҳ.24-32. Тадқиқоти лаҳҷашиносӣ низ зикр шудааст.

Ниёзмухаммадов Б. Н. Лутфулло Бузургзода яке аз аввалин забоншиносони тоҷик // Забоншиносии тоҷик (Асарҳои мунтахаб). —Душанбе: Дониш, 1970, саҳ. 351-354.

Ниязмухамедов Б. Н. Канибадамское наречие таджикского языка. —Сталинобод, 1951.

Ниязмухамедов Б. Н. Таджикский литературный язык // Труды ТФ АН СССР. История, археология, этнография. Язык и лит-ры. т. ХХІХ. —Сталинабад, 1951, саҳ.109-120. Асару мақолаҳои ба лаҳҷа бахшидашудаи Семенов А.А., Зарубин И.И., Андреев М.С. таҳлил шудааст.

Ниязмухамедов Б. Н. О трёх работах профессора А.А.Семёнова в области таджикского языкознания //Сб. статей по истории и филологии народов Средней Азии, посвященной 80—летию со дня рождения Семёнова А.А. (Труды АН Тадж. ССР т. XVII). —Сталинабад, 1953, стр. 163-166.

Ниязмухамедов Б. Н., Эдельман Дж. С. Развитие таджикской филологии за 25 лет // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук. Вып. 6, 1954, стр.11-26.

Ниязмухамедов Б. Н. О некоторых особенностях говоров Шаартуза // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук. №2(23). — Душанбе: Дониш, 1960, стр. 3-9.

Ниязмухамедов Б. Н. Русские ученые — основоположники таджикской диалектологии // Коммунист Таджикистана, 1967, 28 марта.

Ниязмухамедов Б. Н. Таджикское языкознание // Наука советского Таджикистана. —Душанбе: Дониш, 1974, стр.242-252.

Обидов У. Баъзе хусусиятҳои бандакҷонишинҳо дар шеваи Ҷабал-ус-Сироч (шимоли Афғонистон) // Мақолаҳо оид ба забон ва адабиёти тоҷик. —Душанбе, 1972.

Обидов У. О словообразование в говоре Джабаль-ус-Сирадж (Северный Афганистан) // Доклад молодых учёных Таджикской ССР по общественным наукам, посвященной 50-летию образования СССР. – Душанбе, апрель 1972г.

Обидов У. Оид ба баъзе пешояндҳои шеваи Ҷабал-ус-Сироч (шимоли Афғонистон) // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ, №3(73), - Душанбе: Дониш, 1973.

Обидов У. Некоторые словообразовательные суффиксы в говоре таджиков Джабаль-ус-Сирадже (Северный Афганистан) // Конференция молодых научных сотрудников и аспирантов (Тезисы докладов). – М., 1973.

Обидов У. Ҳиссаи муҳим дар илми шевашиносӣ. (Тақриз ба асари Равон Фарҳодӣ «Разговорный фарсӣ в Афганистане», -М., 1974) // Садои Шарқ, №12, 1974.

Обидов У. Говор таджиков Джабаль-ус-Сирадж (Северный Афганистан). Автореферат канд. дисс. – М., 1974.

Обидов У. Язык дари и его диалекты (К вопросу о классификации диалектов языка дари) // Сопещение по общим вопросам диалектологии и истории языка: Тезисы докладов (АН СССР. Отделение лит-ры и языка). – М., 1976, стр. 177-178.

Обидов У. Шеваи Ҷабал-ус-Сироч (Афғонистон шимолий). – Душанбе: Дониш, 1977.

Обидов У. Лаҳҷаи (гӯиши) дари Парвон. Кобул, 1978.

Обидов У. Исследование по группе таджикских говоров // Журнал «Хуросон». Кабул, 1981, №23, стр. 33-45 (на языке дари).

Обидов У. Исследование лексики языка дари в Афганистане и Советском Союзе. Кабул: Китоб, 1982, №15, стр. 18-29 (на языке дари).

Обидов У. О важных аспектах изучения говоров современного языка дари. – Кабул: Хуросон, 1982, №7, стр. 125-132 (на языке дари).

Обидов У. Об одной аналитической глагольной конструкции в восточных говорах языка дари // Материалы научно-теоретической конференции молодых учёных и специалистов, посвященной 60-летию образования Тадж. ССР и Компартии Таджикистана (общественные науки). – Душанбе, 1985, стр. 21-23.

Обидов У. Об одном типе глагольных образований в диалек-

тах языка дари Афганистана // Проблемы востоковедения. – Душанбе: Дониш, 1998, стр. 153-162.

Обидов У. Некоторые вопросы изучения лексики языка дари Афганистана // Исследования по восточным языкам. – Душанбе: Дониш, 1988, стр. 153-152.

Обидов У. Современное состояние изучения языка дари и его диалектов // Средний Восток. – Душанбе: Дониш, 1989, стр. 214-227.

Обидов У. Подразделяются ли на группы говоры языка дари? // Тезисы докл. апрельск. научно-теоретич. конференции профессорско-преподавательского состава ТГУ им. В.И.Ленина. – Душанбе: Сино, 1992, стр. 111-113.

Обидов У. Лаҳҷаҳои дари Афғонистон. – Душанбе: Нашр. ТГУ, 1993.

Обидов У. Баъзе андешаҳо оид ба лаҳҷаҳои дари Афғонистон // Мардумгиёҳ, 1993, №1, саҳ.28-29.

Обидов У. Некоторые фонетические особенности говоров дари / Тезисы докладов апрельской научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава. – Душанбе, 1993, стр. 205-206.

Обидов У. О фразеологических оборотах говоров языка дари // Научный сборник по кафедре таджикского языка, литературы и классического письма. – Душанбе, 1994, стр.21-22.

Обидов У. Қаробат ва умумияти воҳидҳои луғавии лаҳҷаҳои дари баъзе лаҳҷаҳои забони тоҷикӣ // Тезисы докладов апрельской научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава ТГУ им. В.И.Ленина. – Душанбе: Сино, 1994, саҳ. 94-95.

Обидов У. Сравнительное изучение говоров языка дари Афганистана. Автореф. докт. дисс. – Душанбе, 1995.

Оранский И. М. Введение в иранскую филологию. – М.: Изд-во восточной лит-ры. 1960.

Оранский И. М. Индийские диалекты группы Парья (Гиссарская долина). – М., 1963.

Оранский И. М. Два индийских диалекта из Средней Азии // Индийская и иранская филология. – М.: Наука, 1964, стр. 3-16.

Оранский И. М. О диалектах и аргоне некоторых этнографий-

ческих групп в долинах Гиссара и Сурхандарьи // Тезисы докл. 1-годовой сессии ЛОИНА АН СССР, -Л., 1965. саҳ.60-61.

Оранский И. М. Таджикоязычная этнографическая группа «чистони» в районе Сары-Асия (Узбекская ССР), ее диалект и арго (из материалов научной командировки 1964г. в Среднюю Азию) // Письменные памятники и проблемы истории культуры народов Востока //Тезисы докладов II годичной сессии март 1966г. -Л., 1966, стр. 64-65.

Оранский И. М. О некоторых ареальных явлениях в области распространения таджикских и персидских диалектов // V Межвузовская научная конференция по иранской филологии (Тезисы докладов). -Душанбе, 1966, стр. 194-195.

Оранский И. М. Научная командировка в долины Гиссара и Сурхандарьи // Советская этнография, 1966, 34, стр. 127-129.

Оранский И. М. Индоиранские диалекты гиссарской долины (индийский диалект парья, говоры и арго-таджикоязычных этнографических групп) // Метериалы и исследования. Автореф. докт. дисс., -Л., 1967.

Оранский И. М. О чередовании *ʕ*/*э* в некоторых персидско-таджикских диалектах // Письменные памятники и проблемы истории, культуры народов Востока. Тезисы докладов IV годичной сессии ЛОИНА, май, 1968. -Л., 1968, стр. 118-119 (АН СССР Институт народов Азии. Ленинградское отделение).

Оранский И. М. О формах 2-го лица множественного числа на «-en // -in» в персидско-таджикских говорах // История, культура, языки народов Востока. -М., 1970, стр. 201-206.

Оранский И. М. Из заметок о новых советских работах по иранской диалектологии // Народы Азии и америки. -М., 1971, №1, стр. 174-186.

Оранский И. М. Новые сведения о секретных языках (арго) Средней Азии. III Этнографическая группа чистони, её диалект и арго // Индийская и иранская филология. Вопросы диалектологии. -М.: Наука, 1971, стр. 66-99.

Оранский И. М. Индоарийский язык гиссарских парья (Средняя Азия) и специфика его развития в таджикоязычной среде (парья- таджикское двуязычие и его воздействия на лекси-

кограмматическую систему языка гиссарских парья) // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка (Тезисы докладов и сообщений). – Ереван, 2-5 октября 1973гю – М., 1973, стр. 121-122.

Оранский И. М. Фольклор и язык гиссарских парья (Средняя Азия) // Введение, тексты, словарь. – М.: Наука, 1977. Тақриз: Стеблин – Каменский. О фольклоре и языке гиссарских парья Средней Азии // Вопросы языкознания, 1979, №2. стр. 139-142.

Орфинская В. К. Материалы к характеристике фонетического состава таджикского языка // Иранские языки, ч.1. – М. – Л., 1946, стр. 87-106.

Осимова Б. А. Лексикаи лаҳҷаи Хуҷанди забони тоҷикӣ // Мухтасари гузоришоти конфронси олимони вилояти Ленинобод, бахшида ба 1100-солагии давлати Сомониён ва 90-солагии академик Б.Ғафуров. – Хуҷанд: Иттифоқ, 1998, саҳ.36-37.

Осимова Б. А. Лексикаи соҳавии лаҳҷаи Хуҷанд // Мухтасари гузоришот, қ.2, – Хуҷанд: ДДХ, 1999, саҳ.28-29.

Осимова Б. А. Лаҳҷаи Хуҷанд (Лексика ва фразеология). – Хуҷанд: ММПИ, 2000, 56с.

Осимова Б. А. Сохтори воҳидҳои фразеологии лаҳҷаи Хуҷанд: Таблаи Агтор., қ.2. – Хуҷанд: Раҳим Ҷалил, 2001, саҳ. 160-164

Осимова Б. А. Воҳидҳои фразеологии лаҳҷаи Хуҷанд // Маводи конфронси илмию назариявӣ ва амалии устодону олимони ҷавон ба ифтихори 70-солагии ДДХ ба номи академик Б.Ғафуров. – Хуҷанд: Нури маърифат, 2002, саҳ.289-291.

Осимова Б. А. Хусусиятҳои воҳидҳои фразеологии лаҳҷаи Хуҷанд // Раҳоварди олимони ҷавон, қ.5. – Хуҷанд: Раҳим Ҷалил, 2002, саҳ.19-22.

Осимова Б. А. Воҳидҳои фразеологии умумихалқӣ дар лаҳҷаи Хуҷанд // Раҳоварди олимони ҷавон, қ.5. – Хуҷанд: Раҳим Ҷалил, 2002, саҳ.23-27.

Осимова Б. А. Ҳазору як таъбири лаҳҷаи Хуҷанд. – Хуҷанд: Нури маърифат, 2003, 228с.

Осимова Б. А. Хусусиятҳои маъноии воҳидҳои фразеологии лаҳҷаи Хуҷанд // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ ба номи

Қ. Ҷураев. – Душанбе: ДДОТ, 2003, саҳ. 65-68.

Осимова Б. А. Воҳидҳои фразеологии лаҳҷаи Хуҷанд // Хуҷанд: моҳномаи адабӣ ва илмӣ оммавии Ҳукумати вилояти Суғд. – Хуҷанд: Ношир, №2, 2003, саҳ. 52-56.

Осимова Б. А. Пайдоиши воҳидҳои фразеологии лаҳҷаи Хуҷанд // Маҷмуаи мақолаҳо ба ифтихори 50-солагии профессор Абдуманнони Насриддин. – Хуҷанд: Нури маърифат, 2003, саҳ. 124-128.

Осимова Б. А. Хусусиятҳои услубӣ-бадеии воҳидҳои фразеологии лаҳҷаи Хуҷанд // Маҷмуаи «Маводи конфронси илмӣ амалии устодон». – Хуҷанд: Нури маърифат, 2003, саҳ. 94-104.

Осимова Б. А. Фразеологические единицы Худжанского говора. Автореф. канд. дисс. – Хуҷанд, 2004.

Островский Б. Я. О месте ударения в именах существительных кабульского диалекта // Индийская и иранская филология. Вопросы диалектологии. – М.: Наука, 1971, стр. 100-109.

Островский Б. Я. Чередование звуковых форм ве- // воглагольного формообразующего префикса в кабульском диалекте // Индийская и иранская филология. Вопросы диалектологии. – М.: Наука, 1971, стр. 109-120.

Островский Б. Я. Основы настоящего времени в составе личных глагольных форм кабульского диалекта // Индийская и иранская филология. Вопросы диалектологии. – М.: Наука, 1976, стр. 143-157.

Пахалина Т. Н. Вокализм фарси – кабули (по данным эксперимента) // УзазГУ, серия лит.-рий языка, 1963, №4, стр. 21-27.

Пахалина Т. Н. К вопросу о вокализме фарси-кабули // Брошюра в серии «Доклады делегации СССР на XXVI Международном конгрессе востоковедов». – М.: ИВЛ, 1963.

Пахалина Т. Н. К характеристике Кабульского просторечия // Индийская и иранская филология. – М.: Наука, 1964, стр. 44-61.

Пещерова Е. М. Молочное хозяйство у горных таджиков и некоторые связанные с ними обычаи // Сб. «По Таджикистану». Отчет экспедиции 1952г., вып. 1. Ташкент, 1927.

Пещерова Е. М. Праздник тюльпана (лола) в сел. Исфара Кокандского уезда // Сб. «В.В. Бартольд – туркестанские друзья, ученики и почитатели». – Ташкент, 1927.

Писарчик А. К. О некоторых терминах родства таджиков // Труды АН Тадж. ССР (Ин-тут истории, археологии и этнографии). Сб. статей по истории и филологии народов Средней Азии, посвященный 80-летию со дня рождения А. А. Семёнова, т. XVII, -Сталинабад, 1953, 179-186.

Писарчик А. К. Строительные материалы и конструктивные приёмы народных мастеров Ферганской долины в XIX – начало XX в. // Труды АН СССР. Новая серия. Среднеазиатский этнографический сборник. Ч.1. –М., 1954, стр.216-298. Истилохоти фаровони масолеҳи сохтмонӣ: биносозӣ, хонасозӣ, дуредгарии лаҳҷаҳои тоҷикии ин минтақаро дар бар гирифтааст.

Поливанов Е. Д. Образцы иранизованных говоров узбекского языка // Доклады АН СССР, 1923, №147.

Поливанов Е. Д. Вокализм говора Самарканда // Докл. АН СССР, 1923, №147.

Поливанов Е. Д. Образцы самаркандско-таджикской речи // Научная мысль. Вып.1 –Самарканд-Ташкент, 1930, №1, стр. 25-28.

Поливанов Е. Д. Узбекская диалектология и узбекский литературный язык. –Ташкент, 1953. Оид ба садонокҳои лаҳҷаҳои тоҷикӣ маълумот дода шудааст.

Пури Риёҳӣ Масъуд. Шиносойии гӯйишҳои Эрон. китоби 3. – Теҳрон: Созмони мероси фарҳангии кишвар, 1379 (мутобиқ бо соли 2000 мелодӣ), 269 саҳ.

Пури Риёҳӣ Масъуд. Шиносойии гӯйишҳои Эрон. китоби 4. – Теҳрон: Созмони мероси фарҳангии кишвар, 1379 (мутобиқ бо соли 2000 мелодӣ), 344 саҳ.

Равон Фарҳодӣ. Разговорный фарсӣ в Афганистане. –М.: Наука, 1974.

Расторгуева В. С. К характеристике варзобского говора таджикского языка // Вестник МГУ, 1948, №6, стр. 33-39.

Расторгуева В. С. Очерки по таджикской диалектологии // Вып.1. Варзобский говор таджикского языка. –М., 1952. Рецензия: Каримов Х., Арзуманов С. Ценный вклад в таджикское языкознание // Коммунист Таджикистана, 1952, 3 июня. Рецензии: Боголюбов М. Н. «Советская книга», 1953, №5, стр. 113-117; Каримов Х., Арзуманов С. Ценный вклад в таджикское языкознание // Коммунист Таджикистана, 1958, 18 января.

Расторгуева В. С. Об устойчивости морфологической системы языка (по материалам северных таджикских говоров) // Вопросы теории и истории языка. –М., 1952, стр. 225-236.

Расторгуева В. С. Очерки по таджикской диалектологии. Вып.2. Северные таджикские говоры полосы Шайдан – Ашт – Чуст – Касансай. –М., 1952

Расторгуева В. С. Очерки по таджикской диалектологии. Вып.3. Ленинадско – канибадамская группа северных таджикских говоров. –М., 1956.

Расторгуева В. С. Опыт классификации таджикских говоров // Брошюра в серии «Доклады делегации СССР на XXV Международном конгрессе востоковедов». –М., 1960.

Расторгуева В. С. Очерки по таджикской диалектологии. Вып.4. Южноферганские говоры ура-тюбинской группы. –М., 1960.

Расторгуева В. С. Очерки по таджикской диалектологии. Вып.5. Таджикско-русский диалектный словарь. –М., 1963. Такриз: Тоҷиев Д., Эшнӣёзов М., Ҷӯраев Ф. Нахустин луғати шевашиносии тоҷикӣ – русӣ // Маориф ва маданият, 1964, 2 июл.

Расторгуева В. С. Опыт классификации таджикских говоров // Труды XXV международного конгресса востоковедов. –М., 9-16 августа 1960г., т.2. Заседание секции 6-9,112; М.: ИВЛ., 1963, стр. 296-304.

Расторгуева В. С. Доклад по опубликованным и выполненным работам под общим названием «Исследования по таджикской диалектологии». Автореф. докторской дисс. –М., 1964.

Расторгуева В. С. Опыт сравнительного изучения таджикских говоров. –М.: Наука, 1964. Такриз: Ҷӯраев Ф. Таҷрибаи аввал дар роҳи ҷамъбасти илмии шевашиносӣ // Маориф ва маданият, 1965, 29 апрел.

Расторгуева В. С., Бакаев Дж., Исаев М. И., Керимова А. А., Пирейко Л. А. Типы двуязычия у иранских народов Советского Союза (VII Международный конгресс антропологических и этнографических наук). –М., 1964.

Расторгуева В. С. О роли диалектных данных при изучении процессов развития языка // Сопещение по общим вопросам диалектологии и истории языка (Тезисы докладов). –М., 1969,

стр. 23-26.

Расторгуева В. С. Диалектные данные при изучении процессов развития языка (на материалах иранских языков) // Лингвогеография, диалектология и истории языка. — Кишинёв: Штиинна, 1973, стр. 163-168.

Расторгуева В. С., Гаффаров Р. Современный таджикский литературный язык и его отношение к диалектам // Вопросы диалектологии и истории языка (Материалы VII совещания по общим вопросам диалектологии и истории языка). — Душанбе: Дониш, 1984, стр. 8-15.

Рахимов М. Дар бораи мафҳуми калимаи «дохунда» // Шарқи сурх, 1957, №12, саҳ.113-117.

Раҳматуллоев Ҷ. Намунаҳо аз лексикаи шеваи Ёхсу // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷ.1. — Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.178-188.

Раҳматуллоев Ҷ. Воситаҳои ҷамъбандӣ дар шеваҳои тоҷикони вилояти Ўш // Тезисы докладов Республиканской конференции молодых учёных и специалистов Таджикской ССР (секция языка и литературы). — Душанбе: Дониш, 1974, саҳ.14-15.

Раҳматуллоев Ҷ. Дар хусуси баъзе ҷиҳатҳои фонетикии шеваҳои тоҷикони вилояти Ўш // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ, 1977, №3(89), саҳ.78-82.

Раҳматуллоев Дж. Пути развития лексики говоров битующих в иноязычном окружении // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений. — М., 1979, стр.135.

Раҳматуллоев Ҷ. Пешоянд ва пасояндҳо дар лаҳҷаҳои тоҷикони вилояти Ўш // Забоншиносии тоҷик. — Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 170-184.

Раҳматуллоев Дж. Ошские говоры таджикского языка, АКД. — Душанбе, 1989.

Раимонова З. Ибораҳои устувори халқии кӯҳнашуда // Тезисы докладов республиканской конференции молодых учёных, посвященной 60-летию ВОСР. (Секция языкознания и литературоведения). — Душанбе: Дониш, 1977, саҳ. 47-48.

Резник Д. Г. Пословицы и поговорки таджиков Кулябской области как диалектологического материал // Ученые записки

Кулябского пед. ин-та. Вып.2. 1957, стрю 102-128.

Раҷой Аҳмадали. Лаҳҷаи бухорой. -Машҳад, 1964. Тақрзҳо: Хромов А. Л. Книга о говоре таджиков Бухары // «Коммунист Таджикистана», 1966, 20 сентябр; Қубодиёнӣ Р. Асаре доир ба лаҳҷаи Бухоро//«Маориф ва маданият», 1967, 4 апрел.

Раҷой Аҳмадали. Лаҳҷаи бухорой. -Машҳад, 1375 (1996), 535 саҳ. (чопи дуҷум, ба ҳуруфоти арабиасос).

Розенфельд А. З. Каратегинские говоры // Сб. Иранские языки, ч.1. -М.-Л., 1950, стр 145-168.

Розенфельд А. З. Некоторые вопросы Таджикской диалектологии // Вестник ЛГУ, 1951, №7, стр. 32-40.

Розенфельд А. З. Ванчские говоры // Доклады АН Таджикской ССР, вып. V. -Сталинабад, 1952.

Розенфельд А. З. К вопросу о памирско-таджикских языковых отношениях // Труды Ин-та языкознания АН СССР, т. VI. - М., 1956, стр. 273-280.

Розенфельд А. З. Говоры Каратегина. -Сталинабад, 1960. Тақрзҳо: Кривошейн В. Рисолаи лаҳҷаҳои тоҷикӣ // Комсомоли Тоҷикистон, 1960, 13 май; Lazard. Bulletin de langurstuauc de Paris, 1962, t. 57, fas. 2, p. 52-53 (на французск. яз.).

Розенфельд А. З. Заметки по лексике ванчских говоров таджикского языка. -М., 1963. стр. 68-70.

Розенфельд А. З. Таджикоязычное население Северного Бадахшана // Советская Этнография, 1963, т.1., стр. 118-122.

Розенфельд А. З. Таджикские говоры Советского Бадахшана и их место среди других языков на Памире // Вестник ЛГУ. Серия истории, языка и литературы, 1963, №20, вып. 4, стр.107-112.

Розенфельд А. З. Архаичекый характер юго-восточных говоров таджикского языка // IV Всесоюзная научная конференция по иранской филологии (Тезисы докладов). -Тошкент, 1964, стр. 25-26.

Розенфельд А. З. Ванчские говоры таджикского языка. -Л.: Изд-во ЛГУ, 1964. Тақриз: Мерганов С. Асари тоза оид ба шевашиносии тоҷик // Маориф ва маданият, 1965, 13 март.

Розенфельд А. З. Словообразования глагола в юговосточных говорах таджикского языка // V Межвузовская научная конференция по иранской диалектологии (Тезисы докладов). -

Душанбе, 1966, стр. 204-205.

Розенфельд А. З. Система глагола в юго-восточных говорах таджикского языка. Автореф. докторской дисс. –Л., 1966.

Розенфельд А. З. Лексика бадахшанских говоров таджикского языка // Филология, история стран зарубежной Азии и Африки. –Л.: Изд-во ЛГУ, 1967, стр.47-48.

Розенфельд А. З. Глагольная форма перфекта II в юго-восточных говорах таджикского языка // Вестник ЛГУ. Серия истории, языка, литературы, 1967, №2, вып.1, стр. 133-135.

Розенфельд А. З. Бадахшанские говоры таджикского языка. –Л., 1971. Тақризҳо: Маҳмудов М., Ҳақбердиев А. Шеваҳои тоҷикони Бадахшон // Мактаби советӣ, 1972, №7, саҳ. 63-64; Стеблин-Каменский. О Бадахшанском говоре таджикского языка // Народы Азии и Африки, 1974, №2, стр. 215-217.

Розенфельд А. З. Материалы по языку и этнографии припамирских таджиков // Страны и народы Востока. Вып.16 Памир. –М.: Нука, 1975, стр. 210-220.

Розенфельд А. З. К терминологии родства и свойства в таджикских говорах // Иранское языкознание. История, этимология, типология. –М.: Наука, 1976, стр. 209-218.

Розенфельд А. З. Языковые контакты в таджико-памирском ареале // Ареальные исследования в языкознании и этнографии. Краткие сообщения. Л.: Наука, 1978, стр. 39-40.

Розенфельд А. З. Устно-разговорная таджикская речь (К постановке вопроса) // VIII Всесоюзная научная конференция «Актуальные проблемы иранской филологии», посвященной 60-летию образования СССР (Тезисы докладов), 20-22 мая 1982. – Душанбе, 1982, стр. 98-99.

Садуллаев Б. Говоры таджиков Шахрисябза. Автореф. канд. дисс. –Душанбе, 1972.

Саидов Р. Баъзе хусусиятҳои лексикӣи шеваи Шехои Ваҳеи Боло // Маҷмуаи илмӣ (Серияи филологӣ). Ҷилди IV (нашри VIII). –Кӯлоб, 1969, саҳ. 108-118.

Саидов Р. Сухане чанд дар хусуси Хатлон ва забони мардуми он // Ҳақиқати Кӯлоб, 1971, 10 март.

Саидов Р. Говоры Вахио Боло. Автореф. канд. дисс. – Душанбе, 1971.

Саидов Р. Феъл дар шеваҳои Вахиёи Боло // Материалы IV республиканской конференции молодых учёных Тадж. ССР, посвященной XXIV съезду КПСС (Общественные науки). – Душанбе: Дониш, 1973, саҳ.116-117.

Саидова Қ. Оид ба экспедитсияи шевашиносии Шаҳртуз // Маориф ва маданият, 1961, 30 май.

Саидова Қ. Хусусиятҳои фонетикии шеваи тоҷикони қисми кӯҳистони райони Ҳисор // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. – Душанбе, 1961, №3(26), саҳ. 21-28.

Саидова Қ. Хусусиятҳои фонетикии шеваи тоҷикони райони Шаҳртуз // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. – Душанбе, 1962, №3(30), саҳ.57-66.

Саидова Қ. Доир ба шеваи «арабҳо»-и Шаҳртуз // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. – Душанбе, 1964, №1(36), саҳ. 79-87.

Саидова Қ. Феъл дар шеваи Шаҳртуз // Тезисы докладов конференции молодых учёных. – Душанбе, 1964, стр. 133-134.

Саидова К. Говор таджиков Шаартуза. Автореф. канд. дисс. – Душанбе, 1965.

Саидова Қ. Намунаи луғати шеваҳои тоҷикони Шаҳртуз // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷилди 1. – Душанбе: Дониш, 1970, саҳ.204-227.

Саймиддинов Д. К вопросу о происхождении «пазенда» // Забоншиносии тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1980, саҳ. 268-270.

Саймиддинов Д. Бархе аз вожаҳои кӯҳан дар гӯйишҳои тоҷикӣ // Номаи пажӯҳишгоҳ (маҷмуи мақолот), №2. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. – Душанбе: Пайванд, 2002, саҳ.5-20.

Саймиддинов Д. Як нишонаи овоии вожаҳои иқтибосии сугдӣ дар форсии дарӣ ва гӯйишҳои тоҷикӣ // Номаи пажӯҳишгоҳ (маҷмуи мақолот), №2. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. – Душанбе: Пайванд, 2003, саҳ.5-22.

Саймиддинов Д. Шарҳи ду пора шеъри кӯҳан аз сурудаҳои мардуми Бухоро // Номаи пажӯҳишгоҳ (маҷмуи мақолот), №2. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. – Душанбе: Пайванд, 2003, саҳ.5-14.

Самадов В. Ҳадиси ишқ поён надорад (Маълумот дар бораи

фаъолияти лаҳҷашиносии Лутфулло Бузургзода) // Машъали Коммунизм, 1964, 27 ноябр.

Самадов В. Бузургзода Лутфулло // Энциклопедияи Советии Тоҷик. Ҷ.1. – Душанбе, 1978, саҳ. 534.

Саломӣ Абдунабӣ. Ганҷинаи гӯишиносии форсӣ. Техрон: Фарҳангистони забон ва адаби форсӣ, 1383 (мутобиқ бо 2004 мелоди), дафтар аввал, 365 саҳ. (ба ҳуруфоти арабиасос).

Сангинова Р. Истилоҳоти соҳаи боғдорӣ дар лаҳҷаи Конибодом // Суханпарвар (Маҷмуаи илмӣ). – Душанбе, 2005, саҳ. 98-105.

Сангинова Р. И. Номи ҳайвонот ва паррандаҳо дар лаҳҷаи тоҷикони Конибодом Паёми донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ) №4(52). – Душанбе: Сино, 2009, саҳ. 74-76

Саъдуллоев Б. Баъзе хусусиятҳои луғавии шеваҳои тоҷикони Шаҳрисабз // Тезисы докладов научной конференции молодых учёных АН Тадж. ССР. – Душанбе, 1966, саҳ. 80-81.

Саъдуллоев Б. Доир ба садонокҳои шеваҳои Фелон // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷ.1. – Душанбе: Дониш, 1970, саҳ. 23-34.

Саъдуллоев Б. Баъзе хусусиятҳои феълии шеваҳои Фелон // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷ.1. – Душанбе: Дониш, 1970, саҳ. 53-64.

Саъдуллоев Б. Оид ба воситаҳои ифодаи ҷамъ дар шеваҳои Фелон // Армуғон, №2. – Душанбе: Дониш, 1971, саҳ. 160-167.

Саъдуллоев Б. Ҳиссачаҳо. Калимаҳои модалӣ. Калимаҳои тасвирӣ. Нидо // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ (Проспект). – Душанбе: Дониш, 1973, саҳ. 86-97.

Саъдуллоев Б. Ҳиссачаҳо. Калимаҳои модалӣ. Калимаҳои тасвирӣ. Нидо // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ, ҷ.2. – Душанбе: Дониш, 1979, саҳ. 206-249.

Семёнов А. А. Материалы для изучения наречия горных таджиков Центральной Азии. Вып.1. – М., 1900; вып.2. – М., 1901.

Семёнов А. А. Этнографические очерки зарафшанских гор, Каратегина и Дарваза. – М., 1903.

Семёнов А. А. Два слова о ковке среднеазиатского оружия // Живая старина. – М., 1909, вып. 2-3, стр. 153-155.

Семёнов А. А. Образцы таджикских официальных документов. – Ташкент, 1923.

Семёнов А. А. Краткий грамматический очерк таджикского языка. –Ташкент, 1927.

Семёнов А. А. Материалы по истории таджиков и узбеков Средней Азии // Труды АН Тадж. ССР, т. XII. –Душанбе, 1954.

Семёнов А. А. К вопросу о термине «дари» как названия языка. Памяти М. С. Андреева // Сб. статей по истории и филологии народов Средней Азии. –Душанбе, 1960.

Соколова В. С. Фонетика таджикского языка. –М. –Л., 1949.

Соколова В. С. Итоги кулябской диалектологической экспедиции // Труды Таджикского филиала АН СССР, т. XXIX. История, археология, этнография и литература. – Сталинабад, 1951, стр. 121-125.

Соколова В. С., Неменова Р. Л., Богород Ю. И. Новые сведения по фонетике иранских языков. Юго-восточные говоры таджикского языка. Труды Ин-та языкознания АН СССР, т. I. –М., 1952, стр. 154-175.

Ставрули М. К вопросу двуязычия (на материале таджикского и узбекского языков) // Просвещение национальностей. –М., 1925, №4.

Сулаймонов И. Вожаҳои сермаъно дар лаҳҷа (кӯҳистон)-и Ҳисор // Афкори маонӣ (маҷмуаи илмӣ). –Душанбе, 2002, саҳ. 112-128.

Сулаймонов И. Вожаҳои ифодагари мафҳуми анвои ангур дар лексикаи лаҳҷаи кӯҳистони Ҳисор // Афкори маонӣ (маҷмуаи илмӣ). –Душанбе, 2002, саҳ. 129-135.

Сулаймонов И. Калимаҳои омонимӣ дар лаҳҷаи кӯҳистони Ҳисор // Сухани сабз. –Душанбе, 2004, саҳ. 35-46.

Сулаймонов И. Хусусияти оморфемавӣ ва синоморфемавии пасванди –ак (-як) дар лаҳҷаи кӯҳистони Ҳисор // Сухани сабз. –Душанбе, 2004, саҳ. 47-55.

Сулаймонов И. Иқтибосоти туркӣ-ӯзбекӣ дар лаҳҷаи кӯҳистони Ҳисор // Асрори сухан. –Душанбе, 2005, саҳ. 75-84.

Сулаймонов И. Калимаҳои антонимӣ дар лаҳҷаи кӯҳистони Ҳисор // Суханпарвар (Маҷмуаи илмӣ). –Душанбе, 2005, саҳ. 76-90.

Сулаймонов И. Диалектизмҳои марбут ба ҳодисаҳои та-

биат дар лаҳҷаҳои Ҳисор // Пажӯҳиш ва дастовард. – Душанбе: ДДОТ ба номи Садриддин Айни, 2007, саҳ.29-37.

Сулаймонов И. Калимаҳои русӣ ва аврупоӣ дар лаҳҷаи қӯҳистони Ҳисор // Маҷмӯаи илмӣ методӣ (Силсилаи маводи филологӣ доир ба назария ва таълими забони тоҷикӣ) – Душанбе: ДДОТ ба номи Садриддин Айни, 2009, саҳ.33-39.

Сулаймонов И. Фитонимҳо (ғиёҳҳо)-и ҳудудӣ дар лаҳҷаи қӯҳистони Ҳисор // Маҷмӯаи илмӣ методӣ (Силсилаи маводи филологӣ доир ба назария ва таълими забони тоҷикӣ) – Душанбе: ДДОТ ба номи Садриддин Айни, 2009, саҳ.40-47.

Сухарёва О. А. Некоторые вопросы брака и свадебные обычаи таджиков Шахристана // Сб. научного кружка при Восточном факультете Среднеазиатского гос. университета. Вып. 1. – Ташкент, 1927.

Сухарёва О. А. Мать и ребёнок у таджиков // Сб. «Иран», - М.-Л., 1927.

Сухарёва О. А. К изучению таджикского фольклора. - Самарканд, 1934.

Суфиев А. Лексикаи шеваи Кангурт ва баъзе хусусиятҳои он // Учёные записки Кулябского гос. пед. института, вып. 4. – Куляб, 1958, саҳ. 225-255.

Суфиев А. Фаъолияти ибратбахш (Ба фаъолияти илмии Л. Бузургзода баҳшида шудааст) // Комсомоли Тоҷикистон, 1980, 2 июл.

Тагирова К. Т. Таджикские говоры Бостандыкского района Узбекской ССР. Автореф. канд. дисс. –М., 1952.

Тагирова К. Т. Таджикские говоры Бостандыкского района Узбекской ССР. –Сталинабад, 1959. Тақриз: Беҳбудӣ Н. Оид ба лаҳҷаҳои тоҷикони Бричмулло // Маориф ва маданият, 1961, 30 март.

Таджики Каратегина и Дарваза, вып.1. –Душанбе: Дониш, 1966; вып.2. –Душанбе: Дониш, 1970. Дар китоб маводи гуногуни лаҳҷаҳои мазкур, феҳристи истилоҳоти ҳешутаборӣ, исмҳои хос ва ғ. зикр шудааст.

Таджики Каратегина и Дарваза, вып.2. –Душанбе: Дониш, 1970. Маводи хонаву ҷой, манзилгоҳ ва тарзу усули сохтани он, сарулибос, матоъ, ҳуруқворӣ, тибби халқӣ ва ғайра оварда шудааст.

Таджики Каратегина и Дарваза, вып.3. – Душанбе: Дониш, 1970. Оид а истилоҳоти оиладорӣ, таҷлили тӯй ва зодруз, тарбияи кӯдар, бозиҳои кӯдакон, маишат, маросими дафн оварда шудааст.

Тилавов Б. Буда буд, будуд, буд... (сухан ва суханварӣ) // Маориф ва маданият, 1961, 3 феврал.

Троицкая А. Л. Рождение и первые годы жизни ребёнка у таджиков долины Зерафшана // Советская этнография, №6, -М. – Л., 1935.

Тӯраев Б. Б. Вожаҳои суғдӣ дар топонимияи Яғноб // Паёми донишгоҳи миллии Тоҷикистон. №2(48)- Душанб: Сино, саҳ. 62-67.

Турсунов А. Ибораҳои устувор дар шеваи Ленинобод // Мақолаҳо оид ба баъзе масъалаҳои забоншиносии тоҷик. Маҷмуаи илмии кафедраи забони тоҷикии ИДПЛ ба номи С. М. Киров, ҷ. 27. – Ленинобод, 1968, саҳ.18-37.

Турсунов Я. Забони кӯдакон // Коммунист Исфара, 1974, 1 июн. Оид ба лексикаи кӯдакони баъзе маҳалҳои Исфара маълумот дода шудааст.

Турсунова Т. Баъзе аз вежагиҳои луғавии ғӯйиши Хучанд. // Номаи пажӯҳишгоҳ (маҷмуи мақолот), №2. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. – Душанбе: Пайванд, 2002, саҳ.81-92; Ҷамон ҷо (бо ҳуруфоти арабиасос), саҳ.81-86.

Узбекова С. В поисках песен. (Студенты ТГУ изучают диалект Регарского района) // Комсомолец Таджикистана, 1962, 18 июл.

Усмонов М. Сокинони ҳиндузабони водии Ҷисор // Маориф ва маданият, 1975, 25 феврал.

Усмонова С. Лексика орнаментации текстиля в таджикском языке. Автореф. канд. дисс. – Душанбе, 1971.

Успенская Л. В. Каратагский говор таджикского языка. Автореф. канд. дисс. – Сталинабад, 1949.

Успенская Л. В. Каратагский говор таджикского языка. – Сталинабад, 1956.

Успенская Л. В. Говоры таджиков Гиссарского района. – Душанбе, 1962. Тақриз: Ҷӯраев Ф., Маҳмудов М. Лаҳзаҳои тоҷикони райони Ҷисор // Маориф ва маданият, 1962, 24 сентябр.

Фазылов М. Ф. Состояние и задачи дальнейшего изучения

таджикской диалектологии // Всесоюзная конференция востоковедов (Тезисы докладов и сообщений). –Ташкент, 1957, стр. 287-288.

Фазылов М. Ф. Состояние и задачи дальнейшего изучения таджикской диалектологии // Материалы Всесоюзной научной конференции востоковедов в Ташкенте 4-11 июня 1957г. – Ташкент, 1958, стр. 845-851.

Фазылов М. Ф. Изобразительные слова в таджикском языке. –Душанбе: Изд-во АН Тадж. ССР.

Фарҳанги масодири забонҳо ва гӯйишҳои эронии Тоҷикистон. Муаллифон: Ф.Ҷӯраев, М. Маҳадов, М. Маҳмудов, М. Қосимӣ, А. Мирбобоев. Иборат аз 2 ҷилд. –Душанбе: Пайванд, 1997 (бо ҳуруфоти арабиасос).

Финий Бехҷат Начибӣ. Баррасии гӯйиши финӣ. –Техрон: Фарҳангистони забон ва адаби форсӣ, 1381 (мутобиқ бо 2002 мелодӣ), 145 саҳ.

Фрейман А. А. Согдо-хорезмийские диалектологические отношения (Опыт сравнительной характеристики) // Советское востоковедение. вып. IV. –Л. –М., 1947, стр. 157 -170.

Хабиб Сафар Задеҳ. Татский говор севера Хорасана. – Мешхед, 2004, 200 саҳ.

Хабиб Сафар Задеҳ. Тати как отдельный говор на севере Хорасана // Фарханге Хорасан, 2004, №7-8, стр.8.

Хабиб Сафар Задеҳ. О татских говорах Джаджарна и Санхоста // Вестник Барджнурдского открытого университета. – Буджнурд, 1998, стр. 9.

Хабиб Сафар Задеҳ. Персидский говор татов Севера Хорасана. Автореф. канд. дисс. –Душанбе, 2004.

Хамид Хаджапур. Талышский язык Гиляна (Хушабарский говор). Автореф. канд. дисс. –Душанбе, 2003.

Холов М., Бобоев Г. Тадқиқоти аввалин оид ба шеваи Ёвон // Маориф ва маданият, 1960, 16 феврал.

Холов П. О. О фразеологии говора таджиков Самарканда // Тезисы докладов V научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава Самаркандского ГПИ (27-29 декабря 1972г.). –Самарканд, 1972, стр. 125-126.

Холов П. Баъзе мулоҳизаҳо дар хусуси фразеологизмҳои тоҷикони Самарқанд // Ҳаёти нав, 1972, 25 март.

Холов П. Фразеологические словосочетания метафор говора таджиков Самарканда / Тезисы докладов VI научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава Самаркандского ГПН (27-29 декабря 1972г.). – Самарканд, 1972, стр.125-126.

Холов П. Баъзе хусусиятҳои семантики фразеологизмҳои шеваи тоҷикони Самарқанд // Труды СамГУ им. А.Навои. Новая серия. Вып. 246. Вопросы семантики индоевропейских языков. – Самарканд, 1973, саҳ.236-243.

Холов П. Фразеологическая синонимия говоров таджиков Самарканда // Тезисы докладов республиканской конференции молодых учёных и специалистов Таджикской ССР (секция языка и литературы). – Душанбе: Дониш, 1974, стр. 21-23. Рецензия: Хушенова С., Муллоджанова З. // Изв. АН Тадж.ССР. Отд. общ. наук. – Душанбе: Дониш, 1975, №4(82).

Холов П. Синонимия фразеологических сочетаний в говорах таджиков Самарканда // Труды СамГУ им. А.Навои. Новая серия. Вып. 269. Вопросы востоковедения. – Самарканд, 1975, саҳ.72-76.

Холов П. Ибораҳои фразеологии изофи // Труды СамГУ им. А.Навои. Новая серия. Вопросы востоковедения. – Самарканд, 1976, саҳ.207-217.

Холов П. Структурно-семантические особенности фразеологических синонимов говора таджиков Самарканда // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук. 1976, №1 (83), стр. 52-54.

Холов П. Причастные фразеологизмы говора таджиков Самарканда // тезисы докладов Респ. конфер. молодых учёных, посвященной 60-летию Великой Октябрьской Соц. рев-ции (секция языкознания и ли-ведения). – Душанбе: Дониш, 1977, стр. 48.

Хоркашев С. Словообразующая с суффиксом –и в юго-восточных говорах таджикского языка // Тезисы научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава ТГУ им. В. И. Ленина, – Душанбе, 1994.

Хоркашев С. Калимасозии суффикси –ак дар шеваи ҷанубу шарқӣ // Тезисы докл. апрельской научно-теоретической конференции профессорско-преподавательского состава ТГУ им. В. И. Ленина. – Душанбе: Сино, 1994, стр. 62-63.

Хоркашев С. Ихтисораҳо дар «Шоҳнома»-и Фирдавсӣ // Фарҳанг: нашрияти Вазорати фарҳанги Тоҷикистон, бунёди фарҳанги Тоҷикистон, №3. –Душанбе, 1995, саҳ.37-44. Дар мақола ихтисораҳои «Шоҳнома»-и Фирдавсӣ бо калимаҳои ихтисории шеваи ҷанубу шарқии забони тоҷикӣ муқоиса шудааст.

Хоркашев С. Суффиксальное словообразование существительных в юго-восточных говорах таджикского языка. Автореф. канд. дисс. –Душанбе, 1996.

Хоркашев С. Вожаи дъхтар - воҳиди этнолингвистӣ // Фарҳанг: нашрияти Вазорати фарҳанги Тоҷикистон, бунёди фарҳанги Тоҷикистон, №3. –Душанбе, 1995, саҳ.44-45. Дар мақола баъзе хусусиятҳои лексикӣ ва морфологии калимаи дъхтар дар шеваи ҷанубу шарқии забони тоҷикӣ баррасӣ шудааст.

Хоркашев С. Русуми ҷашни арусӣ дар Ванҷу Дарвоз // Номаи пажӯҳишгоҳ, №11-12. Фаслномаи пажӯҳишҳои эроншиносӣ. Пажӯҳишгоҳи фарҳанги форсӣ-тоҷикӣ. –Душанбе, 2006, саҳ. 145-156. Дар мақола роҷеъ ба истилоҳоти ҷашни арусии шеваи ҷанубу шарқии забони тоҷикӣ баҳс меравад.

Хоркашев С. Мавқеи пасванди –акӣ дар шеваи ҷанубу шарқӣ // Пажӯҳиш ва дастовард. –Душанбе: ДДОТ ба номи Садриддин Айний, 2007, саҳ.14-19.

Хоркашев С. Бо пасванди -й (-гӣ) сохтани исмҳои маънӣ // Маҷмуаи илмӣ методӣ (Силсилаи маводи филологӣ доир ба назария ва таълими забони тоҷикӣ) -Душанбе: ДДОТ ба номи Садриддин Айний, 2009, саҳ.3-9.

Хоркашев С. Пасвандҳое, ки исми маънӣ месозанд // Аҳбори АИ ҶТ, шӯъбаи илмҳои ҷамъиятшиносӣ, -Душанбе: Дониш, 2009, саҳ. 249-255. Дар ин мақола перомуни 14 пасванди калимасоз дар шеваи ҷанубу шарқӣ таҳқиқ анҷом ёфтааст.

Хоркашев С. Калимасозии исм бо пасвандҳо (аз рӯи маводи шеваи ҷанубӣ шарқии забони тоҷикӣ). –Душанбе, 2010, 150 саҳ.

Хромов А. Л. Об одном таджикском предлоге // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук. –Сталинабад, 1957, №12, стр. 73-75.

Хромов А. Л. Аҳамияти шеваҳои маҳаллиро омӯхтани муаллимонӣ забон ва адабиёт // Мактаби советӣ, 1958, №1, саҳ.16-19.

Хромов А. Л. Особенности вокализма матчинских говоров // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук. –Сталинабад, 1958,

№1, стр. 7-20.

Хромов А. Л. Аҳамияти аз тарафи муаллимони забону адабиёт омухтани шеваҳои маҳаллӣ // *Аз таҷрибаи муаллимони пешқадами забон ва адабиёти тоҷик.* – Душанбе, 1958, саҳ. 23-26.

Хромов А. Л. Лутфулло Бузургзода ва ҷаҳолияти илмӣ-адабии ӯ // *Шарҳи сурх*, 1958, №2, саҳ. 107-109.

Хромов А. Л. О некоторых словах языка эпохи Рудаки, сохранившихся в таджикских говорах верхнего Зарафшана // *Рудаки и его эпоха.* – Сталинабад, 1958, стр. 222-226. Тақриз ба мақолаи мазкур: *Lazard «Bulletin de la Societe de linguistique de Paris»*. 1962, t.57, fas.2, p.275 (на фр. яз).

Хромов А. Л. Некоторые грамматические особенности говоров Матчи // *Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук.* – Сталинабад, 1959, №1 (19), стр.45-68.

Хромов А. Л. Говоры таджиков Матчинского района. – Душанбе, 1962. Рецензии на данную книгу: *Lazard «Bulletin de la Societe de linguistique de Paris»*. 1964, t.59, fas.2, p.68-69 (на фр. яз); Джалолов О. Интересная работа по диалектологии // *Коммунист Таджикистана*, 1962, 11 август; Саидов Ҳ. Асари тоза дар илми шевашиносӣ // *Маориф ва маданият*, 1963, 28 апрел.

Хромов А. Л. Некоторые результаты экспедиции в Ягноб. *Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук.* – Душанбе: Дониш, 1964, №2 (37), стр.89-94.

Хромов А. Л. Согдийские слова в говорах таджикского языка // *Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук.* – Душанбе: Дониш, 1965, №3 (41), стр.44-47; Тақриз: Ҳалимов А., Хушвақтов Ш. *Мулоҳизаҳо ба ду мақола* // *Маориф ва маданият*, 1966, 18 август.

Хромов А. Л. Книга о говоре таджиков Бухары (О книге иранского учёного Ахмада Али Риджаи «Заметки о бухарском диалекте») // *Коммунист Таджикистана*, 1966, 20 сентябрь.

Хромов А. Л. Роль экстралингвистических факторов в процессе взаимодействия ягнобского и таджикского языков // *Язык и общество.* – М., 1968, стр. 232-238.

Хромов А. Л. Некоторые особенности таджикской речи ягнобцев // *Научная конференция, посвященной 98-й годовщине со дня рождения В. И. Ленина.* – Душанбе, 1968, стр. 156-157 (ТГУ).

Хромов А. Л. Лаҳҷашиносӣ дар Тоҷикистон // *Паёми навин*,

1343 (1964 мелодӣ), №10, саҳ. 18-22.

Хромов А. Л. Дар бораи баъзе луғати маҳҷури забони дарӣ, ки дар гуишҳои тоҷикӣ то имрӯз маҳфуз монда // Паёми навин, 1345 (1966 мелодӣ), №4, саҳ.16-21

Хромов А. Л. Историко- лингвистическое исследование Ягноба и верхнего Зерафшана. Автореф. докт. дисс. –Душанбе, 1970.

Хромов А. Л. Феъл // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ (Прспект). –Душанбе: Дониш, 1973, саҳ. 63-70.

Хромов А. Л., Неменова Р. Л. Феъл // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ. –Душанбе: Дониш, 1979, саҳ.80-142.

Хромов А. Л. Роль средневековых памятников в построении исторической диалектологии таджикского и персидского языков // Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений. –М., 1979, стр. 273.

Хушенова С. В. Хроникальные заметки // Вопросы языкознания. 1981, №1, стр. 155-158 (Ахбор дар бораи маҷлиси умумии тифоқии Шӯрои масъалаҳои диалектология ва таърихи забони АФ СССР, ки 12-16 ноябри соли 1979 дар ш. Душанбе барпо шуда буд).

Ҳақбердиев А. Ахбороти мухтасар дар бораи шеваҳои Оҳалик // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷилди 1. –Душанбе: Дониш, 1970, саҳ. 228-236.

Ҳақбердиев А., Бердиев Б. «Армуғон»-и Самарқанд (тақриз ба маҷмуаи «Армуғон». Маҷмуаи мақолаҳо. –Самарқанд, 1970) // Мактаби советӣ, 1971, №7, саҳ.62-67.

Ҳақбердиев А. Оид ба пешоянд ва пасояндҳои шеваи тоҷикони Оҳалик // Тезисы докладов 1 республиканской научно-теоретической конференции молодых учёных Тадж. ССР по общестренным наукам, посвященной 50-летию образования СССР. –Душанбе, 1972.

Ҳақбердиев А., Бердиев Б. Луғат ва топонимикаи Ванҷу Дарвоз // Маориф ва маданият, 1972, 18 апрел.

Ҳақбердиев А. Калима ва ибораҳои забони адабии давраи классикӣ дар шеваҳои тоҷикони Самарқанд // Тезисы докладов Республиканской конференции молодых учёных и специалистов Таджикской ССР (секция языка и литературы). –Душанбе: До-

ниш, 1974, саҳ. 16-17.

Ҳақбердиев А. Луғат ва дурдонаҳои сухан // Комсомоли Тоҷикистон, 1976, 15 октябр.

Ҳақбердиев А. Дар бораи зарфи лаҳҷаи тоҷикони Оҳалик // Тезисы докладов Республиканской конференции молодых учёных посвященной 60-летию Великой октябрьской социалистической революции (секция языкознания и литературоведения).). – Душанбе, 1977, саҳ.34.

Ҳақбердиев А. Пути развития таджикских говоров позднего формирования // Сопещение по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений. –М.,1979, стр.60.

Ҳақбердиев А. Оид ба пешоянд ва пасояндҳои шеваи тоҷикони Оҳалик // Республиканская конференция молодых учёных и специалистов Тадж. ССР, посвященной 110-летию В. И. Ленина (Тезисы докладов). –Душанбе, 1980, саҳ. 32-33.

Ҳалимова М. Номҳои сарулибоси мардона // Тезисы и доклады Худжанского филиала Таджикского технического университета. –Худжанд, 1991. саҳ. 120-122.

Ҳалимова М. Ифодаи мафҳуми умумии сарулибос дар лексикаи Хучанд // Маҷмуаи «Таблаи Аттор», қисми 2. –Худжанд, 2001, саҳ.130-133.

Ҳалимова М. Воҳидҳои лексикии ифодакунандаи мафҳуми сарулибос дар лаҳҷаи Хучанд ва атрофи он // Маҷмуаи «Таблаи Аттор», қисми 2. –Худжанд, 2001, саҳ.156-158.

Ҳалимова М. Лексикаи ифодакунандаи мафҳуми умумии сарулибоси мардона // Маҷмуаи « 60 - соли Шараф». –Худжанд, 2001, саҳ.142-145.

Ҳалимова М. Лексика обозначающая понятия «одежда» в таджикском языке (на основе материалов говора Худжанда и его окрестностей). Автореф. канд. дисс. –Худжанд, 2002.

Ҳамроқулов Х. Пешоянд ва пасояндҳои шеваи Дарбанд (аз гурӯҳи шеваи Бойсун) // Очеркҳо оид ба филологияи тоҷик. Маҷмуаи илмии аспрантҳо. Ҷилди IV. Сталинобод, 1958, саҳ. 136-147.

Ҳамроқулов Х. Тараққиёт ва вазифаҳои шевашиносии тоҷик // Маориф ва маданият, 1959, 1 декабр.

Ҳамроқулов Х. Лаҳча дар асари бадеӣ // Маориф ва маданият, 1961, 6 апрел.

Ҳамроқулов Х. Хусусиятҳои фенетикии гурӯҳи шеваи Бойсун // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. – Душанбе, 1961, №3(26), саҳ.82-96.

Ҳамроқулов Х. Хусусиятҳои морфологии гурӯҳи шеваи Бойсун // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. – Душанбе, 1961, №4(27), саҳ.3-19.

Ҳамроқулов Х. Баъзе қайдҳо дар бораи Бойсун ва лексикаи гурӯҳи шеваҳои он // Учёные записки Сталинабадского пед. ин-та, 1961, т. 36, саҳ.23-51.

Ҳамроқулов Х. Таджикские говоры Бойсунского района. Автореф. канд. дисс. – Душанбе, 1962.

Ҳамроқулов Х. Шеваҳои тоҷикони райони Бойсун. – Душанбе: Дониш, 1961. Тақриз: Карамшоев Д. Китоб дар бораи шеваҳои тоҷикони Бойсун // Маориф ва маданият, 1962, 8 июн; Сафаров Ю., Карамшоев Д. Тадқиқоти аввалин доир ба лаҳҷаи тоҷикони Сурхандарё // Узбекистони сурх, 1962, 23 декабр.

Ҳамроқулов Х. Зарфҳо дар лаҳҷаи Бойсун // Маҷмӯаи илмӣ, ҷ. 42. Серияи филологӣ. Ин-тути давл. педагогии ш. Душанбе, 1963, саҳ. 25-40.

Ҳамроқулов Х. Шеваҳои тоҷикони райони Сарисий (аз материали қишлоқи Хупар) // Маҷмӯаи илмӣ (Материалҳо оид ба забони адабии тоҷик). Ҷилди 90. Серияи филология. – Душанбе, 1974, саҳ. 26-45.

Ҳасанов А. А. Унсурҳои луғавӣ ва сарфию наҳви осори садаҳои X-XIII дар ғуиши шимолӣ (бахши Фарғонаи ғарбӣ). – Худжанд, 2003, 254 саҳ.

Ҳасанов А. Вожаҳои кӯҳан дар лаҳҷаи Хучанд // Рӯдакӣ (Фаслномаи адабӣ-фарҳангии Ройзани фарҳангии Ҷумҳурии исломии Эрон дар Тоҷикистон). – Душанбе, 2007, №14, саҳ.41-52.

Ҳомидов Д. Шевашиносии тоҷик (васоити таълим) // – Душанбе: ДДМТ, 2006, 164 саҳ.

Ҳамид Ҳаҷапур. Тадқиқи ғуишаҳои талишӣ // Маводи конференс доир ба фарҳанги Гилон. Донишгоҳҳои Техрон ва Гилон. – Рашт, 1330 (1951 мелодӣ), саҳ. 32-33.

Ҳамид Ҳаҷапур. Озарӣ ё талишӣ // Маҷаллаи забоншиносӣ.

-Техрон, 1369 (1990 мелодӣ), №2, саҳ. 59-62.

Ҳамид Ҳачапури. Гуишҳои талишӣ // Маҷмуаи забоншиносӣ.

-Техрон, 1374 (1995 мелодӣ), №1-2, саҳ. 96-112.

Ҳамид Ҳачапури. Тафрикаи овой ва луғавии гуишҳои забони талишӣ // Номаи пажӯҳишгоҳ, №5. –Душанбе, 2003, саҳ.5-16.

Ҳамид Ҳачапури. Забони толишӣ (гӯйиши Хушобар). – Душанбе: Деваштич, 2003, 187 саҳ. (Ба ҳуруфоти арабиасос).

Ҳамиджанова М. А. Пища // Материальная культура таджиков верховьев Зеравшана. –Душанбе: Дониш, 1973, саҳ.138-181. Оид ба истилоҳоти ҳуруқвории тоҷикони сарғаҳи Зарафшон маводи зиёд оварда шудааст.

Ҳусейнов Х. Диалектизмҳо дар забони ҳикояҳои Ҳаким Карим // Баъзе масъалаҳои забоншиносии тоҷик, -Душанбе, 1964, саҳ. 58-72.

Ҷалолов О. Категорияи ҷамъ ва баъзе масъалаҳои забони ҳозираи тоҷик. –Душанбе, 1961, 187саҳ.

Ҷалолов О. Маълумоти мухтасар дар бораи шеваҳои райони Ёвон // 1, №3(26), саҳ. 75-81.

Ҷалолов О. Гурӯҳи шеваҳои тоҷикони райони Ёвон. – Душанбе: Дониш, 1967. Тақриз: Карамшоев Д., Маҳмудов М. Таҷқиқоти нахустин // Маориф ва маданият, 1968, 23 апрел.

Ҷалолов О., Мурватов Ҷ. Ҳиссаҳои номии нутқ (исм, сифат, шумора) // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ (Проект). – Душанбе: Дониш, 1973, саҳ.40-56.

Ҷураев Ф. Оид ба лексикаи шеваҳо ва аҳамияти ҷамъ намудану омӯхтани онҳо // Маориф ва маданият, 1963, 7 март.

Ҷураев Ф. Баъзе қайдҳо доир ба шеваи Ворух // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. –Душанбе, 1965, №1(39), саҳ. 96-106.

Ҷураев Ф. Экспедитсияҳои диалектологӣ ва вазифаҳои минбаъдаи шевашиносон // Маориф ва маданият, 1965, 26 июн.

Ҷураев Ф. Доир ба ҷамъбасти экспедитсияи шевашиносии водии Фарғона // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. –Душанбе, 1965, №4(42), саҳ.76-84.

Ҷураев Ф. Доир ба тасниф ва омӯзиши лаҳҷаҳои арабҳои тоҷикзабон. V- Межвузовская научная конференция по иранской филологии (Тезисы докладов). –Душанбе, 1966, саҳ. 243-245.

Ҷураев Ф. Забон ҳам таърих аст // Маориф ва маданият, 1966, 24 декабр.

Ҷураев Ф. Дар бораи як ҳодисаи фонетикӣ // Тезисҳои маърузаҳо дар конференсияи илмии олимони ҷавон. — Душанбе, 1966, саҳ. 88-89.

Ҷураев Ф. Бандакҷонишинҳо дар лаҳҷаи арабҳои тоҷикзабон // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. — Душанбе, 1967, №3(49), саҳ. 54-60.

Ҷураев Ф. Мухтасар доир ба ҳудуди интишори шеваҳои забони тоҷикӣ // Мактаби советӣ, 1968, №12.

Ҷураев Ф. Баъзе хусусиятҳои ҳиссаҳои номии нутқ дар лаҳҷаҳои арабҳои тоҷикзабон // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. — Душанбе, 1969, №1(55), саҳ. 61-70.

Ҷураев Ф., Маҳмудов М. Луғати диалектологӣ ва таркиби луғавии шеваҳо // Маориф ва маданият, 1969, 25 ноябр.

Ҷураев Ф., Ғаффоров Р. Ҳудуди паҳншавии шеваҳои тоҷикӣ // Мактаби советӣ, 1969, №6, саҳ. 24-29.

Ҷураев Ф. Баъзе хусусиятҳои луғавии лаҳҷаҳои арабҳои тоҷикзабон // Масъалаҳои шевашиносии тоҷик, ҷилди 1. — Душанбе: Дониш, 1970, саҳ. 121-144.

Ҷураев Ф. Калимаҳои арабӣ дар шеваҳои ҷанубии забони тоҷикӣ // Материалы III юбилейной конференции молодых ученых Тадж. ССР, посвященной 100-летию со дня рождения В. И. Ленина. — Душанбе: Дониш, 1970, саҳ. 76-77.

Ҷураев Ф., Зайниддинова З. Калимаҳои «падар, модар» ва намудҳои гуфтугӯи онҳо // Маориф ва маданият, 1970, 27 июн.

Ҷураев Ф., Маҳмудов М. Луғати шеваҳои ҷанубӣ (макети ҳарфи «д»). Муҳаррири масъул Ғаффор Р. — Душанбе: Дониш, 1971.

Ҷураев Ф. Лексика // Шеваҳои ҷанубии забони тоҷикӣ (Прспект). — Душанбе: Дониш, 1973, саҳ. 165-201.

Ҷураев Ф. Пешгуфтор // Дар китоби Абдуллозода Р. Ибораҳои халқӣ (Дар асоси материалҳои лаҳҷаи Ўротеппа). — Душанбе: Дониш, 1974, саҳ. 3-11.

Ҷураев Ф. Назаре ба ҷараёни имрузаи шеваҳои тоҷикӣ // Масъалаҳои забоншиносӣ. — Душанбе: Дониш, 1975, саҳ. 152-164.

Ҷураев Ф. Лаҳҷаи арабҳои тоҷикзабон. — Душанбе: Дониш, 1975. Тақризо: Зайниддинова З. Таҳқиқи нав // Комсомоли

Тоҷикистон, 1975, 26 декабр; Обидов У., Мардонов Т. Таҳқиқи лаҳҷаи арабҳои тоҷикзабон // Садои Шарқ, 1976, №11, саҳ. 155-156; Островский Б.Я. (Реф.: Джураев Г. Говоры таджикоязычных арабов. –Душанбе: Дониш, 1975). –РЖ. «Общественные науки В СССР», серия 6. Языкознание, 976; Атобуллоев С., Курбонов Х., Маҳмудов М., Монография о диалекте таджикоязычных арабов // Известия АН Тадж. ССР. Отд. общ. наук. – Душанбе: Дониш, 1977, №2(88), стр. 107-110.

Љураев Ф. Калимаи хоси шева ва баъзе аломатҳои фарқкунандаи он // Забоншиносии тоҷик. –Душанбе: Дониш, 1977, саҳ. 123-139.

Љураев Ф. Дастовардҳои муҳим (Љустуҷӯи илмӣ) // Маориф ва маданият, 1978, 5 январ.

Љураев Ф., Ғаффоров Р. Бори дигар дар бораи терминҳои лаҳҷа ва шева // Маориф ва маданият, 1979, 5 май.

Љураев Ф. Забон ганҷинаи ҳикмат аст. Мулоҳизаҳо дар атрофии мақолаи А. Мирзоев «Андешаҳо доир ба програмаи таълимии забони тоҷикӣ» // Маориф ва маданият, 1980, 12 феврал.

Љураев Ф. Лексика // Шеваи ҷанубии забони тоҷикӣ. ҷилди I. Душанбе: Дониш, 1980, саҳ.87-328.

Љураев Ф., Обидов У. Луғатшиносии забони муосири дарӣ // Хуросон, №9. –Кобул, 1361 (1982 милодӣ), саҳ.5-9.

Љураев Ф., Обидов У. Чанд нуктаи муҳим дар мутолиаи лаҳҷаҳои забони дарӣ // Хуросон, №5. –Кобул, 1361 (1982 милодӣ), саҳ.125-133.

Љураев Ф. Лаҳҷа ва таърихи забон // Газетаи муаллимон, 1983, 7 июн.

Љураев Ф., Маҳмудов М. Аз таҷрибаи тартиб додани луғати шеваи ҷанубӣ // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи фанҳои ҷамъиятӣ. –Душанбе, 1984, саҳ. 74-80.

Љураев Ф. Лаҳҷа ва таърихи забон // Маориф ва маданият, 1987, 4 август.

Љураев Ф., Маҳмудов М. Забони мардумро омӯз, ки миёни вай зиндагӣ мекуни (Бахшида ба 80-солагии профессор Л. В. Успенская) // Омӯзгор, 1989, 7 ноябр.

Љураев Ф. Субстрат ва таркиби луғати лаҳҷа // Маҷмуаи мақолаҳо «Вазифаҳои воҳидҳои забон дар ҷараёни нутқ». –Ду-

дар баробари масъалаҳои этнографӣ, антропологӣ оид ба забону лаҳҷаҳои тоҷикон низ маълумот дода мешавад.

Шодиқулов Х. Чамбаст ва нақшаҳо (Филологияи тоҷик дар соли 1969) // Маориф ва маданият, 1970, 28 апрел.

Эгамбердиев Р. Меҳвари семантикаи воҳидҳои фразеологӣ (Дар асоси воҳидҳои фразеологӣи диалекти тоҷикони Самарқанд) // Масъалаҳои филология ва робитаи адабӣ. –Самарқанд, 1979, саҳ.100-108.

Эдельман Д. И. Ленинградская конференция по вопросам иранской филологии // Народы Азии и Африки, 1962, №4, стр. 240-242. Таҳлили маърузаҳои Розенфельд А. З. (Таджикские говоры Советского Бадахшана), Мелех Н. А. (Гиждуванский говор таджикского языка), Оранский И. М. (Секретный язык – аргэ этнографической группы джуги Гиссарской долины) мебошад.

Эдельман Д. И. Основные вопросы лингвистической географии (на материале индоиранских языков) –М.: Наука, 1968.

Эдельман Д. И. О некоторых синтаксических конструкциях в таджикских говорах Бадахшана // Масъалаҳои забоншиносӣ. – Душанбе: Дониш, 1975, стр. 74-83.

Эдельман Д. И. Диалектные данные о влиянии субстрата //Совещание по общим вопросам диалектологии и истории языка. Тезисы докладов и сообщений. –М., 1979, стр. 151-152.

Эшние́зов М. Оид ба шарҳи маъноӣ баъзе калимаҳои «Осори Рӯдакӣ» // Газетаи муаллимон, 1958, 25 октябр.

Эшние́зов М. Оид ба маънидод ва ислоҳ намудани калимаҳои шевагӣ аз тарафи муаллимон //Газетаи муаллимон, 1958, 20 ноябр.

Эшние́зов М. Ҳардурӣ (Баъзе маълумотҳои этнографӣ) // Учёные записки Таджикского госуниверситета, т. XIV, 1956.

Эшние́зов М. Ҷонишинҳо дар шеваи ҳардурӣ // Учёные записки Таджикского госуниверситета имени В. И. Ленина, т. XXVI, серия филологических наук, вып. 2. 1959. саҳ. 139-145.

Эшние́зов М. Баъзе қайдҳо доир ба лексикаи забони тоҷикони ҳардурӣ // Ахбороти АФ РСС Тоҷикистон. Шӯъбаи ҷаҳонӣ ва маданият. №1(19). –Сталинобод, 1959, саҳ.69-79.

Эшние́зов М. Некоторые грамматические особенности диалекта Хардурӣ // IV Всесоюзная научная конференция по

иранской филологии (Тезисы докладов). –Ташкент, 1964, стр. 32-34.

Эшниёзов М. Говор Хардури. Автореф. канд. дисс. – Душанбе, 1967.

Эшниёзов М. Шеваи ҳардури. –Душанбе: Ирфон, 1967. Тақриз: Ҳамроқулов Х. Тадқиқоти нави як шеваи тоҷикӣ // Маориф ва маданият, 1968, 23 ноябр.

Эшниёзов М. Машғулиятҳои амалӣ аз шевашиносии тоҷик. – Душанбе, 1969, 200 саҳ. Тақриз: Бобоев А. Дастур аз шевашиносии // Маориф ва маданият, 1970, 10 феврал; Ҳақбердиев А. Нахустин дастури шевашиносии // Мактаби советӣ, 1970, №3, саҳ. 62-64.

Эшниёзов М., Ниёзмуҳаммадов Б. Програмаи шевашиносии тоҷик (барои факултетҳои филологияи мактабҳои олии). – Душанбе, 1970, 19 саҳ.

Эшниёзов М. Баъзе қайдҳои оид ба лексикаи шеваи Сарисииб // Тезиси маърузаҳои конференцияи илмии муаллимони факултети филологияи тоҷик ва Шарқ бахшида ба 100-солагии таваллуди В. И. Ленин. –УДТ ба номи В. И. Ленин. –Душанбе, 1970, саҳ. 48-49.

Эшниёзов М. Инкишоф ва масъалаҳои шевашиносии // Маориф ва маданият, 1974, 3 сентябр.

Эшниёзов М. Шевашиносии ва таълими забону адабиёт // Маориф ва маданият, 1974, 19 октябр.

Эшниёзов М. Оид ба масъалаи таснифоти шева ва лаҳҷаҳои забони тоҷикӣ // Мактаби советӣ, 1975, №3, саҳ. 22-27.

Эшниёзов М. Забони адаби ва диалектҳои // Маориф ва маданият, 1975, 9 сентябр.

Эшниёзов М. Диалектологияи тоҷик (Дастури таълим). Қисми якум. –Душанбе, 1977, 113 саҳ. Тақриз: Мурватов Ҷ., Маҳмудов М. Таълифи китоби дарсӣ кори саҳл нест // Садои Шарқ, 1979, №10, саҳ.151-155.

Эшниёзов М. Терминҳои лаҳҷа ва шева // Маориф ва маданият, 1979, 6 январ. Тақриз ба мақола: Ғаффоров Р., Ҷӯраев Ғ. Бори дигар дар бораи терминҳои лаҳҷа ва шева // Маориф ва маданият, 1979, 17 май.

Эшниёзов М. Диалектологияи тоҷик. Лексикаи шеваҳои то-

точикӣ (Қисми дуҷум). Таҳти назари проф. Д.Т. Тоҷиев. – Душанбе, 1975, 135 саҳ.

Эшнӣёзов М. Қазии вожаноманависӣ ва харитабардории хусусиятҳои лаҳҷавӣ. – Душанбе, 1999.

Юнусов А. Вера Сергеевна Расторгуева (Библиография). Редактор: проф. Д.Т. Таджиев. – Душанбе, 1972.

Юсупов К. Ёзбек ва тоҷик тилларининг узаро алоқаси // Учёные записки Ферганского госпединститута. Вып. IV. Филологическая серия. Фергана, 1957, стр. 67-122.

Юсупов К. Языковые взаимоотношения узбекского и таджикского народов (на материалах ферганского говора таджикского языка). Автореф. канд. дисс. – Ташкент, 1957.

Юсуфов Ҳ. Унсурҳои луғавии забони зинда дар насри Айни // Масъалаҳои забоншиносӣ. – Душанбе: Ирфон, 1983.

Яблонская В. Я. Особенности даштиджумского говора таджикского языка // Учёные записки Сталинабадского пед. ин-та. Серия филол., вып. 4. – Сталинабад, 1954.

Ямакова З. Д. Диалектизмы - один из ведущих лексических признаков письма при криминалистическом исследовании рукописей, выполненных на таджикском языке // Научная конференция посвященная 98-й годовщине со дня рождения В. И. Ленина. – Душанбе, 1966, стр. 141-142.

Ямакова З. Д. Диалектизмы - один из ведущих лексических признаков письма при криминалистическом исследовании рукописей, выполненных на таджикском языке // Вопросы криминалистики и судебной экспертизы. Сборник №5. – Душанбе, 1966, стр. 91-105.

Ба чопаш 24.02.2010с. имзо шуд.
Андозаи 60x84 1/16. Чузӣи чопи 4
Адади нашр 200 нусха. Супориши № 26

